

INVIEREA DOMNULUI AUFERSTEHUNG CHRISTI

Buletin parohial, Anul 2, Nr. 2, 1994.

PAROHIA ORTODOXA ROMANA
RUMÄNISCH-ORTHODOXE KIRCHENGEMEINDE
SAARBRÜCKEN

DOMNISOARA POGANY , bronz, 1913

Inchinăm acest număr al Buletinului nostru parohial cinstirii sculptorului român CONSTANTIN BRANCUSI ("Tăranul de la Dunăre", "Sfântul din Montparnasse"), care, desă a trăit peste cincizeci de ani printre străini, s-a întors necontenit spre esentele artei traditionale din țara lui, săpând adânc, până unde straturile originare ale acestei arte se întâlnesc, tainic, cu acelea ale altor culturi ale lumii.

"Expresie a unei culturi populare majore în care se subliniază setea de libertate și setea de Absolut" (C.C. Argon), opera lui Brâncusi, prin puritatea și tematica ei, este și o rugăciune de laudă adusă celui Atotputernic.

"Piatră de hotar pentru istoria sculpturii moderne universale, Brâncusi devine universal rămânând român, devine al tuturor rămânând al nostru" (Dan Grigorescu).

Coperta I: C.BRANCUSI "RUGACIUNER" -considerată de critici protestanti "Pieta ortodoxă" iar de romano-catolici ca un "monument viu"- cuprinde în formele ei, dramatic simplificate, înțelesul unei orientări artistice care avea să devină un început de drum al sculpturii europene moderne.

Cu privirea plecată pios spre tărâna și nu înăltată extatic spre cer, întruchiparea "rugăciunii", a lui Brâncusi, este un omagiu umil al "tărânei", adus Cerului.

"Poate că poezia pură este rugăciune, spunea Brâncusi, dar stiu că rugăciunea bătrânilor nostri olteni era o formă a meditației".

CUPRINS

Pledoarie pentru "Buletinul parohial"	4
THOMAS PAULUSSEN: Herzlich Wilkommen	5
MARIA si PAUL URSU: Bine ati venit (tr.)	5
THOMAS PAULUSSEN: Die Deutschherrnkapelle. Ein altes.	6
KATHARINA SI MIRCEA DRAGHICI: Capela nobililor germani (Cavalerilor Teutoni)	6
CRONICA PAROHIALA	9
Vizita I. P. S. Mitropolit Augustin la Saarbrücken	10
Pelerinajul la Dieuze	11
Membrii Consiliului Parohial	13
MULTUMIRI	14.
POESIS	
Bisericiță transilvană	15
IOAN ALEXANDRU: Casa părintească	16
PENTRU FOLOSINTA SUFLETESCA	
NICOLAE STEINHARDT (MONAHUL NICOLAE DELAROSHIA):	
Crez ortodox	17
JEAN-CLAUDE LARCHET, Despre cuminecarea frecventă	19
PARINTELE VASILE: Sfânta Traditie, izvor al revelatiei divine.	
Traditie si identitate etnică.	23
MARIA-IULIANA MOLNAR: Icoana ortodoxă	25
ROMANI CELEBRI	
REDACTIA: Constantin Brâncusi (1876-1957)	27
REDACTIA: Academicianul preot-profesor Dumitru Stâniloiae	33
Pr. LIVIU BRANZAS: Părintele Stâniloiae este teologul care si-a aureolat opera prin suferintă	33
RESTITUIRI	
CICERONE IONITOIU: Persecutia Bisericii din România sub dictatura comunistă	36
CICERONE IONITOIU: Martirul crestin din România comunistă, 1948-1989,	37
CARTERA ROMANEASCA IN DIASPORA	
NICOLAE FILIMON: Recenzii	40
F. H.: Procesul unei păsări	43

PLEDORIE pentru "Buletinul parohial".

Dictionarul explicativ al limbii române dă următoarea definitie la articolul "buletin": *nume dat unei publicatii periodice cu scurte dàri de seamà, studii si informatii de specialitate, etc.* Necesitatea unui asemenea instrument pastoral, în condițiile de "diaspora" (de împrăstiere) în care ne străduim să ne încropim o viată parohială, se impune cu evidentă. Pe lângă faptul că enoriașii Parohiei noastre locuiesc în mai multe localități din Saarland și se reunesc de, cel mult, două ori pe lună pentru a săvârși Sf. Liturghie, cei mai mulți dintre ei n-au avut parte de o educatie religioasă organizată în România comunistă. Iată de ce în acest număr, după "Salutul frătesc" al buletinului Parohiei Protestante ALT-SAARBRÜKER GEMEINDEBRIEF și după o prezentare a istoricului bisericii în care ne adunăm pentru a da Slavă lui Dumnezeu, cea mai mare parte a spațiului publicistic este acordat rubricii: PENRRU FOLOSINTA SUFLETERASCA.

Rubrica "ROMANI CELEBRI" este rodul unor îndelungi frâmântări.

In numeroase rânduri am asistat la discutii în care unii enoriași se plângă de situația gravă pe care au creat-o anumiti răufăcători plecați din România și stabiliti prin diferite orașe din Germania. Aceștia, prin comportamentul și faptele lor, au atras oprobriul opiniei publice și o anumită rezervă a Mas Mediei pentru tot ce este românesc. Nu odată am auzit, chiar din gura unor intelectuali, acest dureros suspin: "Mi-e și rusine să mai spun că sunt român!". O asemenea stare de spirit mi s-a parut foarte pagubitoare din punct de vedere sufletească și am considerat că am putea-o îndrepta și prin publicarea biografiilor unor emigranți sau exilati români care au adus un aport deosebit în viața culturală și socială din țările de adoptiune. Aceasta a fost scopul "Apelului" din "Foaia Duminicală" din 10 octombrie 1993.

Rezultatele nu s-au lăsat asteptate. Am primit peste 30 de

scurte biografii ale unor români (în special artiști plastici) care au reusit să se afirme în viața culturală a țărilor de adoptiune. Dar acest "Apel" a dat nastere și unor interpretări răutăcioase. Pentru a înfățura orice suspiciune am considerat că "punerea în sfesnic" a unor "lumini" care au trecut din această viață în cea vesnică nu va deranja pe nimeni.

Pentru numărul următor așteptăm colaborarea enoriașilor nostri, care au darul scrierii, la această rubrică. Subiecte sunt multe. Cât de putin cunoaștem creația de inspirație religioasă a lui George Enescu¹ sau preocupările, de aceași natură, ale unui savant ca Nicolae Paulescu.

De altfel, la o lectură atentă, veți observa că în toate cele peste 40 de pagini ale acestui număr al "Buletinului" nostru, ne-am străduit să atenuăm impactul psihologic mai sus menționat, fără a neglija scopul principal al străduintelor noastre care este edificarea sufletească. Suntem convinsi că adăpându-se din izvorul de energii și valori ale înaintașilor, românilor din diaspora își pot valorifica potentialul și elanul, și dobândi locul la care au dreptul și datoria să-l ocupe în lume. În acest scop, pe plan local, "Buletinul" Parohiei noastre, poate fi un adeuărat instrument pastoral. Iată de ce, în ciuda oricărora sacrificii materiale, continuarea editării lui se impune.

Inăltăm rugăciunile noastre către Domnul tuturor bunătăților și către Domnul cel iubitor de oameni, că să ne ajute să păstrăm și să practicăm credința cea adeuărată și măntuitoare a strămosilor și să ne redea acel echilibru sufletească care să ne facă apti pentru fericirea în lumea de aici și în cea viitoare.

1 "Cum cred în muzica pe care am iubit-o arăt, cred și în Dumnezeu, care m-a creat. După umila mea părere, trebuie să fii cu adeuărat naiv, ca să declarai că Dumnezeu nu există. Însusi faptul că e invizibil ne face să-l adorăm". Vezi BERNARD GAVOTY, *Les Souvenirs de George Enesco*, Flammarion- Paris, 1955.

DIE DEUTSCHHERRNKAPELLE Ein altes

Im Jahre 1190 wurde wegen Belagerung von Akkon (Palästina) auf dem dritten Kreuzzug der Deutsch-Ritterorden gegründet. Seine Aufgaben bestanden zunächst darin, Kranke zu pflegen und Schutz und Unterstützung für deutsche Pilger und Kreuzfahrer zu gewährleisten. Bereits nach acht Jahren wurde diese Bruderschaft in einen ritterlichen Orden umgewandelt, der aus Rittern und Priestern, die gleichberechtigt nebeneinander standen, und aus dienenden Laienbrüdern bestand.

Nachdem die politische und militärische Lage der Kreuzfahrer immer schwieriger wurde, verlegte der Orden das Schwergewicht der Arbeit nach Europa.

Gegen 1266 leitete der Ordensmeister Hermann von Salza die blühendste Zeit des Deutsch-Ritterordens ein, in der grosse Gebiete an der Ostseeküste zum Herrschftsbereich der Deutschherren wurden. In diese Blütezeit fällt auch die Gründung der Kommande Alt-Saarbrücken. (Kommande=ein von einem Kontur geleitetes Ordenshaus)

Anstoß für die Gründung war die Stiftung des Grafen Simon III., der auf dem Kreuzeug 1217 - 1219 verletzt, vermutlich von den Deutschherren gesund gepflegt worden war und diesen aus Dankbarkeit einen grossen Flecken Land sowie Rechte des Kirchensatzes stiftete.

Wahrscheinlich haben die Deutschherren bald darauf mit Bau ihres Ordenshauses begonnen. Aufgrund der Beschreibung von Wappen in einem mittelalterlichen Glasfenster schliesst Zimmermann, dass die Kapelle bis spätestens 1248 gebaut worden sein muss. Dazu gehört auch das Wappen des Grafen Simon von Commercy, der eine Tochter des Grafen Simon III. von Saarbrücken geheiratet hatte und vor 1248 gestorben ist.

Das Detschordensgut:

Die Deutschherren benannten ihre Kommande nach der Hl. Elisabeth. Ein Plan aus dem Jahre 1774 von J. Koster belegt, dass die Anlage des Ordengutes Saarbrücken ähnlich den Befestigungsanlagen im Mittelmeerraum und später im Ostseeraum gewesen ist. Wie es ungefähr ausgesehen haben mag, zeigt eine Zeichnung aus dem Jahre 1771: die Kapelle im Norden von zwei Seiten mit Türmen gesichert und das Ordenshaus (heute Verwaltungsgebäude des JHZ), begrenzen einen Innenhof, Ost- und Westseite waren jeweils durch eine Mauer bzw. durch Mauer und ein weiteres Gebäude abgeschirmt. Zugang

CAPELA NOBILILOR GERMANI (CAVALERILOR TEUTONI)

Ordinul Cavalerilor Teutoni a fost fondat în anul 1190, ca urmare a ocupării cetății Akkon (Palestina), în timpul celei de-a treia cruciade. Misiunea ordinului era de a acorda îngrijire bolnavilor, apărare și sprijin pelerinilor germani și cruciatilor. După aproximativ opt ani, această fraternitate a fost transformată în ordin cavaleresc (compus) din cavaleri și preoți cu drepturi egale și din slujitori laici.

Când situația politică și militară a cruciatilor s-a înrăutătit, Ordinul și-a transferat cea mai mare parte a activităților în Europa.

Către anul 1226, maestrul Hermann de Salza a initiat cea mai înfloritoare perioadă a Ordinului, extinzându-l pe coasta de Râsărit care a devenit proprietate a cavalerilor Teutoni. Tot în această perioadă înfloritoare a luat ființă fundatia "Kommende" din vechiul Saarbrücken. Această inițiativă aparține Contelui Simon al III-lea, care fiind rănit în cruciada din 1217-1219, a fost îngrijit de cavalerii germani și, în semn de recunoștință, a donato mare suprafață de pământ precum și dreptul asezării bisericii.

Astfel, în scurt timp, călugării germani au început construirea casei ordinului călugăresc. Istorul Zimmermann, bazându-se pe inscripția de pe blazonul unui geam din evul mediu, trage concluzia că biserică trebuia să fie terminată, cel Tânziu, în 1248. La aceasta se referă și blazonul contelui Simon de Commercy, care luase în casatorie una din fetele contelui Simon al III-lea de Saarbrücken, care murise înainte de 1248.

Bunurile Ordinului german.

Nobili germani au dat numele Sfintei Elisabeta acestei fundații. Un plan din 1774 a lui J. Koster, dovedește că construcțiile fundației din Saarbrücken sunt asemănătoare cu cele din basinul Mării Mediterane și mai Tânziu cu cele din basinul Mării Baltice. Cum arătau reiese dintr-un desen din anul 1771: capela era apărată la nord din două părți cu turnuri și de clădirea ordinului (astăzi clădirea administrativă a J.H.Z.=centrul de ajutor al tineretului), delimitând o curte interioară, iar în partea de est și vest capela era protejată de un zid și, respectiv de o altă clădire. Accesul în curtea interioară se facea printr-un gang îngust situat în partea de est, între turnul capelei și clădirea Ordinului. Aceasta putea fi usor apărat din cauza

zu diesem Innenbereich konnte man durch einen schmalen Gang an der Ostseite zwischen Kapellenturm und Ordenshaus haben. Der konnte wegen seiner Enge leicht verteidigt werden. Wie gross der Komplex des Ordenshauses war, lässt sich daran erkennen, dass ein 1774 noch eingezeichnetes Brunnenhäuschen als letzter Ausläufer des Hauses an der Stelle lag, an der heute das Haus E des Jungendhilfzentrums liegt. Auf dieser Seite des Hauses steht auch heute noch die erhalten gebliebene Zehntscheune. Das ganze war vermutlich von einer Mauer und einem Graben umgeben.

Die Kapelle selbst ist der eindeutig älteste Teil des Gebäudekomplexes, der noch besteht. Darüber hinaus gibt es jedoch noch einige interessante örtlichekeiten aus mittelalterlicher Zeit.

Deutschherrnkapelle:

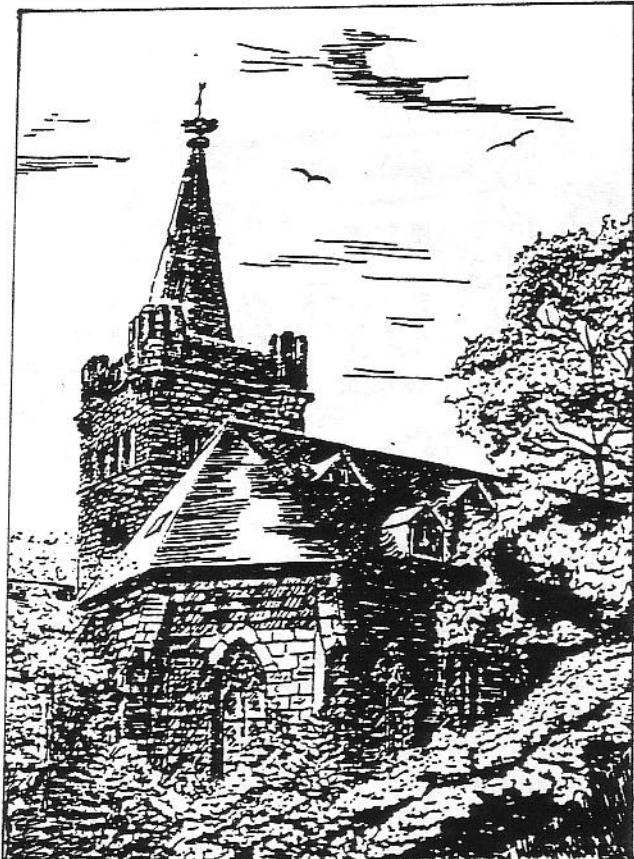
Der älteste Teil des Ordensgutes ist die Kapelle. Sie gliedert sich in ihrem Baubestand in zwei Teile. Zum einem der mit reichen Strebepfeilern abgestützte Chorteil, der durch einen hohen Bogen abgeschlossen wird. Daran schliesst sich ein fast quadratisches Schiff an.

Auch an der Mauertechnik lassen sich diese Gebäudeteile unterscheiden. Ist das Schiff aus Bruchsteinwänden, so besteht der Chor aus Quadermauerwerk. Diese Unterschiede legen die Vermutung nahe, dass das Schiff ein späterer Anbau ist. Nach Meinung von Dr. Klewitz ist aber das Gegenteil wahrscheinlicher. Er sieht in der Ausführung des Bogens zwischen Schiff und Chor eine Bestätigung, dass in einem Zug gebaut worden ist. Dafür sprechen auch die gotischen Fensterformen im Schiff und im Chor. Eine Begründung für die ungewöhnliche Aufteilung lässt sich in der Vermutung finden, dass der Westteil, also das Schiff der Kapelle, einmal als Hospital gedient habe.

Tatsächlich entspricht es der mittelalterlichen Auffassung vom Sinn des Krankseins als einer Prüfung Gottes, wenn eine Verbindung zwischen dem Altar der Kapelle und dem Hospital besteht. So ist es möglich, dass die Kranken sowohl bei ihrer Gesundung als auch in ihrem Weg zum Sterben im Angesicht des Altars und in geistlicher Betreuung sind.

Sicher ist es auch, dass der Orden sich in dieser Umgebung mehr den pflegerischen Agaben widmete als den religiös-ritterlichen Zielen von Bekehrung oder Unterwerfung von Ungläubigen.

An der Nordseite befindet sich ein Türeingang aus kleinen Säulen mit Kapitellen, ähnlich denen im Chor, der mit einem Dreiecksgiebel, in dessen Zentrum ein Kreuz

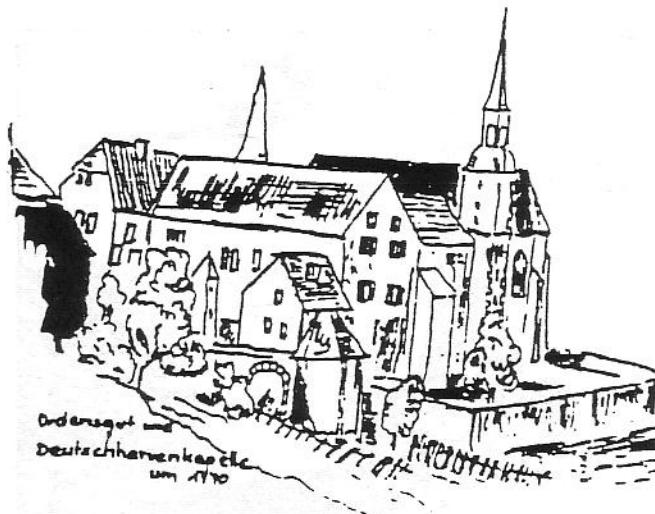
"Deutschherrnkapelle" cea mai veche biserică din Saarbrücken unde își desfășoară activitatea Biserică ortodoxă română "INVIEREA DOMNULUI"

îngustimii lui. Cât de mare era complexul ordinului călugăresc reiese dintr-o gravură din 1774, o ultimă doavadă a fostei case care era pe locul unde se află acum clădirea E a Centrului de ajutor pentru tineret. Pe această parte a clădirii se mai păstrează și astăzi hambarele dijmei. Toate acestea se presupune că au fost înconjurate de un zid și un sanct.

Capela este partea cea mai veche a complexului de clădiri care mai există. În plus mai există câteva obiective interesante din evul mediu.

Capela nobililor germani.

Partea cea mai veche din avereia ordinului este capela. Pentru trăinicia construcției ea se împarte în două părți. Cu un puternic contrafort se sustine altarul principal care se închide printr-o boltă înaltă. Alături se găseste naosul (nava bisericii), de formă aproape patrată, cu pereti din piatră brută. Pentru altar s-a folosit piatră cioplită (taiată). Această diferență vine să sprijine ipoteza că naosul a fost construit mai târziu. După parerea Dr. Klewitz este mai probabil contrariul. El presupune că execuțarea boltei între naos și altarul principal este o doavadă că s-au construit în același timp. Dovada o constituie ferestrele gotice din naos și altarul principal.

steht, überholt ist. Dies ist vermutlich der Ausgang zum ehemaligen Friedhof gewesen, der bereits 1310 erwähnt ist und bis 1745 von Katholiken aus Gersweiler genutzt wurde.

1627 wurde die Kapelle von Peter Wentzel aus Kaiserslautern wiederhergestellt und im Jahre 1868 erbaute der damalige Besitzer I.B. Müller anstelle eines älteren verbrannten zerstörten Turmes einen neuen in neugotischer Form.

Der Altar der Deutschherrnkapelle:

Vermutlich hat in der Deutschherrnkapelle ein Altar des Elsässer Künstlers Jost Haller gestanden, der zwischen 1450 und 1465 angeschafft wurde.

Es handelte sich dabei um einen dreiteiligen Klappaltar (Retabel), der in der Mitte eine geschnitzte Kreuzigung hatte und an den beiden Außenflügeln vier Bilder. Wochentags sah man den Altar in zugeklapptem Zustand mit den Szenen "Enthauptung des Täufers" und "Maria Heimsuchung". An den Sonn- und Feiertagen waren in aufgeklapptem Zustand links neben der Kreuzigungsszene die "Verkündigung" und rechts die "Geburt Christi" dargestellt. Diese beiden Bilder waren vergoldet.

Jost Haller war als Vergolder bekannt und stammte aus Strassburg.

Den Saarbrücker Altar wird er in der Zeit zwischen 1448 und 1455 gemalt und hergestellt haben.

In der Säkularisationszeit gelangte der Altar in Privathände und wurde zerteilt. Die Bildtafeln existieren noch, das Mittelstück ist verloren gegangen.

Die Kapelle und ihre heutige kirchliche Nutzung.

Nachdem die Kapelle in städtischen Besitz übergegangen war, wurde sie einige Jahre später von der Ev. Kirchengemeinde Alt-Saarbrücken wieder mit kirchlichem Leben gefüllt, da die Leitung des Waisenhauses durch Duisburger Diakone eine enge Verbindung zur Gemeinde schuf. Noch nach

Un argument pentru această împărțire neobișnuită se găseste în faptul că partea de vest, naosul capelei, a fost cândva folosit ca spital. Aceasta corespunde concepției evului mediu când boala era socotită ca o încercare din partea lui Dumnezeu. Astfel există o legătură între altarul capelei și spital, dând posibilitatea bolnavului să fie în fata altarului atât pe drumul însănătosirii cât și pe drumul spre moarte. Este sigur că în această perioadă Ordinul se ocupa mai mult de îngrijirea bolnavilor decât de misiune și de supunerea necredinciosilor.

In partea de nord se găseste o usă de intrare alcătuită din coloane mici cu capiteluri, asemănătoare celor din altarul principal, cu un fronton triunghiular în centrul căreia este o cruce impunătoare. Aceasta era probabil iesirea spre fostul cimitir, menționat încă în 1310, și care a fost folosit de catolicii din Gersweiler până în 1745.

In anul 1627, capela a fost restaurată de Peter Wentzel din Kaiserslautern iar în anul 1686, proprietarul de atunci, I.B. Müller, a zidit lângă vechiul turn care arsese, unul nou, în stil neogotic.

Altarul capelei nobililor germani.

Se presupune că un altar a fost ridicat în capela nobililor germani de către artistul alsacian Jost Haller, realizat între anii 1450 și 1465. Este vorba de un altar pliant (triptic) care în mijloc avea un crucifix sculptat în lemn iar pe aripile laterale patru tablouri. În timpul săptămânii se vedea pe altarul închis scene cu decapitarea diavolului și "Bunavestire". Duminicile și în sărbători, cele două părți laterale erau deschise și prezentau, în partea stângă a crucificării, "pronuntarea sentinței", iar la dreapta, "Nasterea Domnului". Aceste două tablouri erau aurite.

Jost Haller era cunoscut ca auritor originar din Strassburg. Altarul din Saarbrücken l-a construit și pictat între anii 1448 și 1455. În timpul secularizării, altarul a ajuns în mâini private și a fost dezmembrat. Tablourile laterale încă există, partea centrală s-a pierdut.

"Capela și folosinta ei bisericăescă"

După ce capela a trecut în proprietatea statului, a devenit, după câțiva ani, locul de cult al comunității evanghelice din vechiul Saarbrücken. Conducerea Orfelinatului prin diaconia din Duisburg a realizat o strânsă legătură cu Comunitatea evangelică. După război încă s-au mai tinut slujbe și confirmări. Abia după restaurarea capelei a

dem Krieg wurden dort Gottesdienste und Konfirmationen gehalten. Erst mit der Restaurierung der Kapelle gab es eine kurze Stille im gemeindlichen Leben für die Kapelle. Als Pfarrer Paulussen im April 1981 zunächst als Hilfsprediger und dann als gewählter Gemeindepfarrer seinen Dienst in diesem Stadtteil aufnahm, und dabei auf eigenen Wunsch in der Kapelle ordiniert wurde, wurde damit zugleich wieder ein regelmässiger Gottesdienst der Ev. Kirchengemeinde eingeführt.

Heilig Abend und Osternachtsfeier sind besondere Feste im Kirchenjahr, die auch ihren mittlerweile festen Platz im Alt-Saarbrücker Gemeindeleben haben.

Dass die Kapelle auch von der Stadt für Stadtteilarbeit genutzt wird, kann man vielleicht sogar als Fortführung des Spitalgedankens verstehen.

Thomas PAULUSSEN, Pfarrer

existat o scurtă perioadă de liniste. În aprilie 1981, părintele Paulussen a sevît în capelă, unde a și fost hirotonisit, mai întâi ca diacon și apoi ca paroh ales în această parte a orașului. El a intodus din nou slujbe religioase regulate pentru Comunitatea evanghelică. Seara din ajunul Crăciunului și Noaptea Invierii sunt cele mai importante sărbători din decursul anului bisericesc ce se tin în capelă pentru această Comunitate.

Dat fiind faptul că capela este folosită și de către oraș pentru munca de cartier, se poate considera ca o continuare a vocației spitalicești avută initial.

(Traducerea din limba germană:
Katherina și Mircea Drăghici.)

CRONICA PAROHALA

Evniment major în viața tinerei noastre Parohii, Adunarea Generală Parohială, întrunită statutar în ziua de 24 ianuarie 1994, a hotărât cu majoritate de voturi, atasarea Parohiei "Invierea Domnului" din Saarbrücken, la grupul celorlalte 9 parohii ce fac parte din Vicariatul Ortodox Român de Exil din cadrul Mitropoliei Ortodoxe pentru Germania - Patriarhia Ecumenică din Constantinopol.

Actualmente Parohia noastră funcționează ca persoană juridică, recunoscută oficial de toate forurile statale și bisericești din Germania, fiind singura Biserică ortodoxă canonica din Saarland.

Duminică, 20 februarie, după Sfânta Liturghie, Adunarea Generală Parohială, convocată statutar, a ales membrii noului CONSILIU PAROHAL (vezi pag. 13) și Președintele COMITETULUI PAROHAL, hotărându-se și organizarea unei seri culturale românesti pentru duminică, 6 martie, după Sf. Liturghie.

Duminică, 6 martie, la orele 16⁰⁰, în sala adiacentă bisericii "Deutschherrnkapelle", Consiliul Parohial a organizat o reușită manifestație culturală românească pe tema: "Aspecte pozitive și negative în familia regală română". A fost prezentat filmul "La famille royale roumaine" realizat de Frédéric

Mitterand de la Televiziunea Franceză. Au participat peste 100 de persoane, enoriași ai Parohiei și invitați germani și francezi.

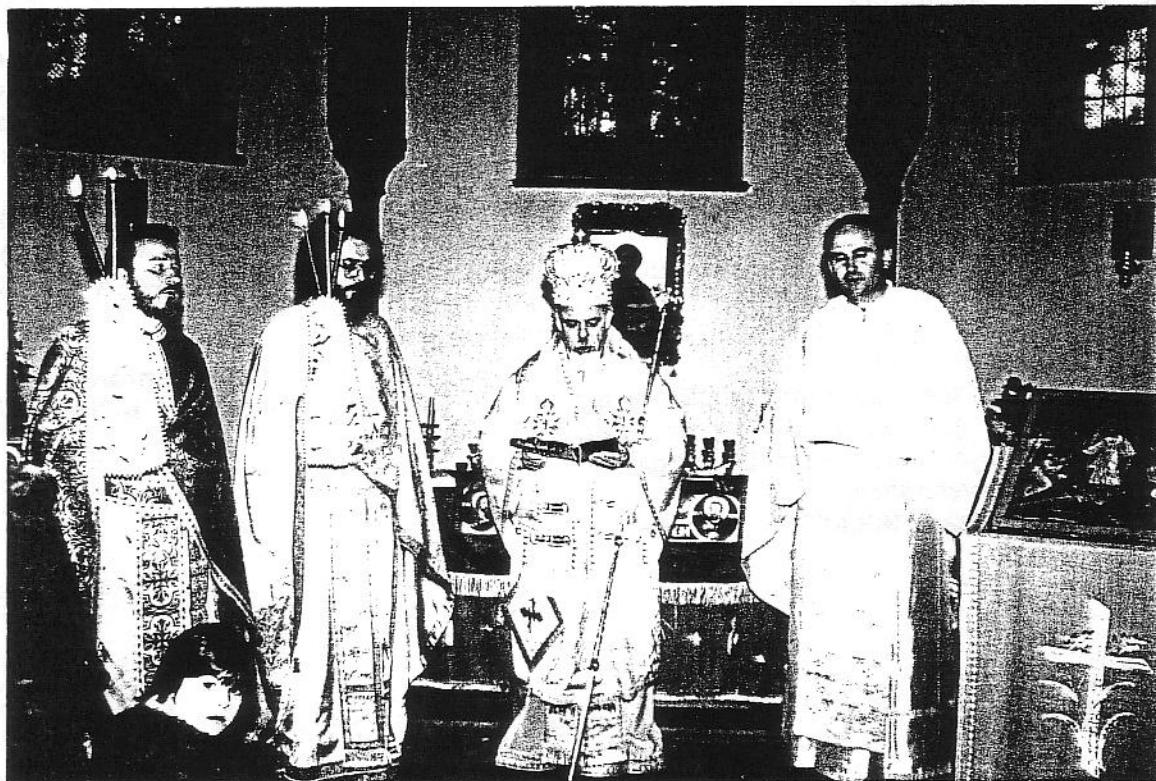
Sfintele Pasti s-au sărbătorit anul acesta la Saarbrücken, pentru prima dată, printr-o sustinută pregătire duhovnicească. Duminică, 24 aprilie, majoritatea credinciosilor s-au mărturisit și apoi s-au împărtășit în cadrul Sfintei Liturghii. Cu această ocazie s-au sfintit pentru prima dată ramurile de Florii în Parohia noastră. Tot pentru prima dată s-au slujit în Săptămâna Patimilor, Denia celor 12 Evanghelii și Prohodul Domnului nostru Iisus Hristos.

In noaptea de sămbăta 30 aprilie (spre duminică) am trăit cu totii mareea bucurie a Invierii Domnului nostru Iisus Hristos. Sfintele sărbători ale Pastilor au fost continue la Parohia Ortodoxă Română din Saarbrücken prin vizita pastorală și Sfânta Liturghie arhierească săvârsită de Înaltpreasfințitul Mitropolit AUGUSTIN al Germaniei cu ocazia serbării Hramului bisericii pe ziua de 8 mai.

Un eveniment important în viața Parohiei a fost pelerinajul efectuat de o parte din enoriași - cu ocazia sărbătoririi Înălțării Domnului - la Cimitirul Ostasilor români eroi de la Dieuze (vezi p. 10).

SARBATORIREA HRAMULUI BISERICII

VIZITA INALT PREA SFINTITULUI ARHIEPISCOP AUGUSTIN, MITROPOLITUL GERMANIEI SI EXARUL PATRIARHIEI ECUMENICE PENTRU EUROPA CENTRALA

Moment din timpul Sfintei Liturghii Arhieresti.

De la stânga spre dreapta: P.C. Părinte Sorin Petcu, P. C. Părinte Radu-Constantin Miron, I. P. S. Mitropolit AUGUSTIN si P. C. Părinte Vasile Molnar.

Sărbătoarea hramului Bisericii noastre, "Invierea Domnului", duminică 8 mai, a avut loc într-o atmosferă de înaltă bucurie duhovnicească, prilejuită de săvârsirea Sfintei Liturghii Arhieresti de către I. P. S. Mitropolit Augustin.

Intâmpinat la orele 10⁰⁰ de către un mare număr de credinciosi în frunte cu preotul Vasile Molnar, Părintele Mitropolit, împreună cu un sobor de preoți alcătuit din P.C. Protoiereu Radu-Constantin Miron, P.C. Părinte Sorin Petcu și părintele Vasile, a oficiat Sfânta Liturhie în vechea biserică a cavalerilor teutoni oferită spre folosință liturgică Comunității românesti.

Au participat un mare număr de credinciosi ortodocși, enoriași ai Parohiei și invitați ai lor, precum și credinciosi ai altor culte din Saarbrücken. Din partea Bisericii Romano-Catolice a fost prezent Pâr. Decan Hermann Engel, iar din partea Bisericii Evanghelice, D-l Pastor Thomas Paulussen.

La sfârșitul Sfintei Liturghii pâr. Vasile Molnar a adresat un cuvânt de bun venit Înalțului Ierarh:

"Parohia noastră este una din cele mai tinere Biserici din Germania. A fost înființată

la Pastile anului 1993. Astăzi sărbătorim hramul și aniversarea unui an de la fondarea acestei prime institutii românesti din Saarland. Nu ne-a fost usor. Am trecut prin momente foarte dificile. În urmă cu câteva zile citem la Denia celor 12 Evanghelii - slujba ce s-a oficiat, anul acesta, pentru prima dată la Saarbrücken - textul din Evanghelia de la Ioan: *Femeia când e să nască, se întristează, fiindcă a sosit ceasul ei; dar după ce a născut copilul nu-si mai aduce aminte durerea, de bucurie că s-a născut om în lume.* Ca un copilăs de un an este și Parohia noastră și, astăzi, nu ne mai aducem aminte de durerile nasterii și a cresterii ei, de bucurie că o vedem ajunsă la această aniversare. Sperăm că de acum să stim să "păsim" singuri și, în dragoste și înfrățire în Hristos Domnul, să ne căutăm împreună pacea și linistea sufletească în această lume și mantuirea în viața cea vesnică".

Inalt Prea Sfintitul Mitropolit Augustin a multumit enoriașilor și părintelui Vasile pentru invitația de-a participa la sărbătoarea hramul Bisericii și aniversarea unui an de la fondarea Parohiei și a subliniat faptul că nu dorește să stie de ce credinciosii

acestei parohii au cerut să intre sub ascultarea Mitropoliei de la Bonn, a Patriarhiei Ecumenice. "Sunteti bineveniti în cadrul Mitropoliei noastre și rămâneti cât doriti".

In continuare, referindu-se la marele praznic al creștinătății, Părintele Mitropolit a spus: "Ca să înțelegem marele eveniment al Invierii Domnului e nevoie de luptă și stăruință. Omul cel necredincios, cel indiferent și superficial e satisfăcut (dacă poate fi satisfăcut...) prin usurinta cu care respinge toate căte sunt dincolo de posibilitățile de înțelegere ale creierului său, toate căte aparțin unui alt procedeu sufletesc care se numește credință. Credința însă nu este o acceptare superficială a unor lucruri miraculoase, ci o experiență vastă, care se dobândește prin apropierea noastră de învățătura Bisericii în profunzime.

Inviera lui Hristos este o taină și ca să o înțelegem, trebuie să ne apropiem de ea astăzi cum se cuvine. Receptoarele sufletului și ale inimii vor fi pregătite: "cei curați cu inima vor vrdea pe Dumnezeu" zice Iisus Hristos. Ceea ce înseamnă că dacă nu sunt curate inima și sufletul cuiva, acela nu poate să vadă și să înțeleagă inviera...

Dragii mei, să lăsăm și noi inimile noastre să se apropie în mod liber de marele eveniment al eliberării noastre "de moarte". Si astăzi cum cântă Sf. Biserică: *Să venim și noi cu gânduri curate, să mergem împreună cu Dânsul, să împreună să ne răstignim ...de desfășările lumesti.* Atunci vom vedea lumina cea neînserată și, într-adevăr, vom vedea "pe Hristos strălucind (...) și luminat să-L auzim zicând: *Bucurati-vă și trăi taina Sf. Pasti în întregime.*

Hristos a inviat! Sărbători fericite tuturor!"

După Sfânta Liturghie, membrii Consiliului Parohial au invitat pe toți participantii la masa festivă, cu ouă rosii de Pasti, cu cozonac, drob de miel și vin românesc, pregătite de generoasele și harnicile enoriașe ale Comunității noastre. În acest context se cuvine să adresăm sincere și recunoscătoare multumiri D-niei și D-lui Apostol-Roman care, pe lângă faptul că și-au amânat plecarea într-o importantă călătorie, au contribuit în modul cel mai substantial la organizarea acestui praznic.

La masa festivă au vorbit Pă. Decan Hermann Engel, Pă. Thomas Paulussen și din nou Părintele Mitropolit care, în final a trecut pe la fiecare credincios să clocnească "ouă rosii" și să le adreseze personal salutul creștinesc: HRISTOS A INVIAȚ!

PELERINAJUL CREDINCIOSILOR PAROHIEI ORTODOXE ROMANE "INVIEREA DOMNULUI" LA CIMITIRUL EROILOR ROMANI DE LA DIEUZE (LORRENA).

La initiativa Părintelui Vasile Molnar un grup de credinciosi ortodocși români din Saarbrücken, cărora li s-au alăturat germani originari din România și cetăteni francezi simpatizanți ai poporului român, au făcut duminică 12 iunie (prima duminică după sărbătoarea Înălțării Domnului când în Biserică ortodoxă se sărbătorește Ziua Eroilor), un pelerinaj la Cimitirul eroilor români din Primul Război Mondial de la Dieuze (aproape de Nancy-Franța).

După săvârsirea Sfintei Liturghii în biserică "Deutschherrnkapelle" din Saarbrücken, grupul pelerinilor români, germani și francezi s-a deplasat la Dieuze unde au făcut rugăciuni, s-au recules și au aprins lumânări pe mormintele celor 947 militari români care își dorm somnul de veci în această parte a Franței. S-a oficiat un Parastas pentru odihnă și pentru cinstirea memoriei lor într-o atmosferă de profundă reculegere. Într-o succintă allocuțiune, părintele Vasile Molnar a evocat spiritul de jertfă și dragostea de tară a tinerilor ce se odihnesc în acest "parc de odihnă vesnică", subliniind faptul că ei s-au jertfit și pentru noi cei de azi care purtăm cu mândrie numele de român. "În această privință, a spus părintele, vă invit să meditați la cuvintele Mântuitorului nostru Iisus Hristos: *Mai mare dragoste decât aceasta nimeni nu are, ca sufletul lui să si-l pună pentru prietenii săi* (Ev. Ioan, XIII, 15)".

Atrăgând atenția asupra modului exemplar în care Statul Francez se îngrijeste de prezervarea acestui cimitir, părintele a arătat că asemenea cimitire ale Eroilor Români, la fel de frumos îngrijite, se mai găsesc la Hagneau, Soultzmat (687 morminte), Labry (lângă Metz-172), Buzy, Faobourg Pavé (lângă Verdun), Maubeuge(80), Assevent (12), Effry(22), Hirson(275), Signy-L'Abbaye(12) și Rethel(12). Fiind cu luare aminte la suprema lor jertfă pentru triumful dreptății, se cuvine ca noi "*micii lor prieteni*" pentru care ei și-au dat viața, să nu-i uităm, să avem sărăcia, ca la asemenea soaroace, să lăsăm la o parte "toată grija cea lumească" și să ne găsim timp, astăzi cum am făcut-o astăzi, pentru a ne manifesta, cu umilință, admiratia și recunoștința fată de jertfa lor supremă.

Arătând că idealul pentru care au luptat acești tineri, alături de cei 1 083 000 de

comătanți români antrenati în Primul Război Mondial, a fost dezrobirea celor peste 7 milioane de români ce se găseau oprimati de secole sub stăpâniri străine și unirea lor într-o singură țară românească, părintele Vasile a subliniat faptul că la unirea Basarabiei (27 martie 1918), a Bucovinei (28 noiembrie 1918) și a Transilvaniei și Banatului (1 Decembrie 1918) cu Regatul României, și-au dat adeziunea și a contribuit la recunoașterea internațională a acestor înfăptuiri, și populația germană din aceste provincii românesti. Astfel primii germani care s-au pronuntat în favoarea Unirii au fost cei din Bucovina care declarau prin trimisul lor Alois Lebouton:

"Asteptând alipirea Transilvaniei și a Banatului la România și având totală încredere în programul guvernului, dezvoltat de guvernul provizoriu al țării în sedinta Consiliului Național Român din 13 noiembrie 1918, Consiliul Național German, în numele germanilor din Bucovina se pronunță pentru alipirea Bucovinei, în vechile ei hotare până la Cermus, Colaciu și Nistru cu Regatul României".

La fel de entuziaști au fost Sasii din Transilvania. Consiliul Central Săsesc (Sächsischer Zentralausschus) și Consiliul Național Săsesc (Sächsischer Nationalart), întrunite în Adunarea din 8 ianuarie 1919 de la Mediaș, au adoptat o rezoluție în care se spunea:

"Prin unirea cu România a Transilvaniei și a tinuturilor ungurene locuite de români s-a creat un teritoriu compact, unitatea căruia se întemeiază pe răiuni etnice. În vederea acestor fapte și în convingerea că aici s-a împlinit un proces de istorie universală, poporul săsesc din Transilvania, asezându-se pe tărâmul dreptului de autodeterminare a popoarelor, decide alipirea sa la Regatul României și trimit poporului român salutul său frătesc împreună cu urările cordiale la împlinirea idealurilor sale naționale. Poporul săsesc se alătură la hotărârea Adunării naționale din Alba Iulia".

La 7 martie 1919, Congresul colonistilor germani din Basarabia (în număr de peste 81.100 la acea dată), tinut la Tarutino, a aprobat unirea Basarabiei cu Regatul României: "fiind convins că colonistii germani din Basarabia vor trăi cu poporul român unit sub un singur sceptru, în pace și bună înțelegere".

Svabii din Banat, la adunarea din 10 august 1919, din Timișoara, au votat și ei o rezoluție de unire a Transilvaniei și a Banatului cu România. Rezoluția a fost trimisă

Conferinței de Pace de la Paris și citită, în plen, de către bănățeanul Philipp John:

"Votând rezoluția de unire cu România, Adunarea națională a poporului svab a tinut să accentueze două fapte, pe care ne permitem, Domnule președinte, să le supunem în mod special atenției Dumneavoastră. Este vorba mai întâi de dorinta categoric exprimată de unanimitatea Adunării ca tot poporul svab să fie reunit cu poporul român, de civilizație superioară, pe care îl iubeste și pe care îl respectă și de care se simte legat. Secole de viață comună ne-au învățat să apreciem pe vecinii și pe conlocuitorii nostri la justă lor valoare și experiența din timpurile din urmă n-a făcut decât să ne întărească convingerea că numai unirea cu România va putea să ne ofere garanții suficiente pentru existența și progresul nostru".

"Iată de ce, a spus părintele Vasile Molnar, prezenta noastră astăzi la Dieuze, creștini de origine română, germană și franceză (nu trebuie uitat că din rândurile populației svăbesti din Banat făceau parte și câteva sate frantuzesti), este și o mărturie de recunoștință pentru toți aceia care au luptat pentru înfăptuirea României Mari".

Cei prezenti au cântat "Imnul Eroilor" și au participat la o agapă de pomenire din numeroasele prinoase aduse pentru slujba parastasului.

IMNUL EROILOR

I. Presărăti pe-a lor morminte
Ale laurilor flori,
Spre a fi mai dulce somnul
Fericitorilor eroi.
Refrin:

Ridicați pe piramida
Nemuririi, faima lor.
Scruti în cărtile de aur
Cântecul nemuritor.

Pe copii la sănul vostru
Alintati-i cu acest cânt,
Povestindu-le cu fală
Ai eroilor avânt.

Dezveliti tot adevărul
Si le spuneti tuturor
Cum muriră fratii nostri
Pentru neam și țara lor.

II. Si pe sacrele morminte
Puneti lacrime și flori,
Spre a fi mai dulce somnul
Miielor de luptători.
Refrin:

MEMBRII CONSILIULUI PAROHAL

Dr. Andrei Miron, Presedinte de onoare si Purtator de cuvant
Paralelstr. 50, 66125 Saarbrücken, Tel. 06897/76710

Vasile Molnar - preot
7, rue de Palerme, F. 67000 STRASBOURG Tel. 88 60 22 58.

Dr. Apostol Roman-Ovidiu - Vicepresedinte;
Pater Dilp str. 12, Saarbrücken, Tel. 0681/81 83 90

Potsch Michael - Secretar;
Am Ludwigsberg, 26, Saarbrücken, Tel. 0681/79 05 79

Croitoru Barbu - Casier;
Rubens str. 65, Saarbrücken, tel: 0681/85 49 15

Diplom. Ing. Bozdog Ioan - Consilier parohial,
Hochstr. 7 c, 66 583 Elversberg, Tel. 06821/79 00 91

Bunita Dumitru - Consilier parohial
Lehmkaulweg, 75, Saarbrücken, Tel. 0681/85 39 57

Dr. Grad Radu - Consilier parohial
Winterbergstr. 26. Saarbrücken, Tel 0681/5 84 83 28

Dipl. Ing. Pascal Radu - Consilier parohial
Hochstr. 133, 66115 Saarbrücken, Tel. 0681/791197

Dipl. Ing. Pop Marius - Consilier parohial
Rotdornweg 3, 66 424 Homburg, Tel. 06841/61654

Ursu Paul - Consilier parohial
Am Ludwigsberg, 26, Saarbrücken, Tel. 0681/45020

Membrii Consiliului Parohial se aleg pe termen de patru ani. Ei rămân până la noi alegeri în funcția aleasă. Ei sunt onorifici și pot fi realesi.

Atributiuni (Paragr. 3, aliniatele e,f,g,h,i și j din STATUT):

- Consiliul Parohial ia hotărâri valabile cu votul majorității membrilor săi.
- întocmeste raportul anual și-l sustine în fața Adunării Generale Parohiale;
- administrează averea Parohială, îngrijindu-se de buna întreținere a bisericii;
- învestează Biserica cu odăjdi, icoane, obiecte sfinte, cărti de cult precum și cărti religioase;

-întocmeste bugetul anual și-l supune aprobării Adunării Generale Parohiale.

-Presedintele Consiliului Parohial este Preotul paroh care împreună cu Secretarul și Casierul, administrează averea parohială, tine un registru de venituri și cheltuieli, prezintă la sfârșitul anului un raport documentat asupra veniturilor și cheltuielilor bisericești, încasează sumele cuvenite Parohiei și face plătile curente.

Președinte al COMITETULUI PAROHAL (COMITETUL DE DOAMNE) a fost aleasă Doamna **MARIA URSU**, urmând ca membrele acestuia să fie alese ulterior.

Comitetul Parohial activează sub îndrumarea Consiliului Parohial și are următoarele atributiuni:

- învestrarea bisericii cu cele necesare cultului și înfrumusetarea ei;
- formarea și sustinerea corului bisericii;
- ajutorarea săracilor și ocrotirea orfanilor și a văduvelor;
- cercetarea și ajutorarea bolnavilor;
- înființarea și sustinerea bibliotecii parohiale;
- sustinerea lucrării de milă creștină și ajutorarea preotului la catehizarea copiilor și tineretului;
- promovarea credinței ortodoxe, a moralei și vietii spirituale creștine.

MULTUMIRI

Multumim tuturor celor care ne-au sprijinit la asigurarea unei baze materiale minime pentru functionarea Parohiei.

Au contribuit în anul 1993:

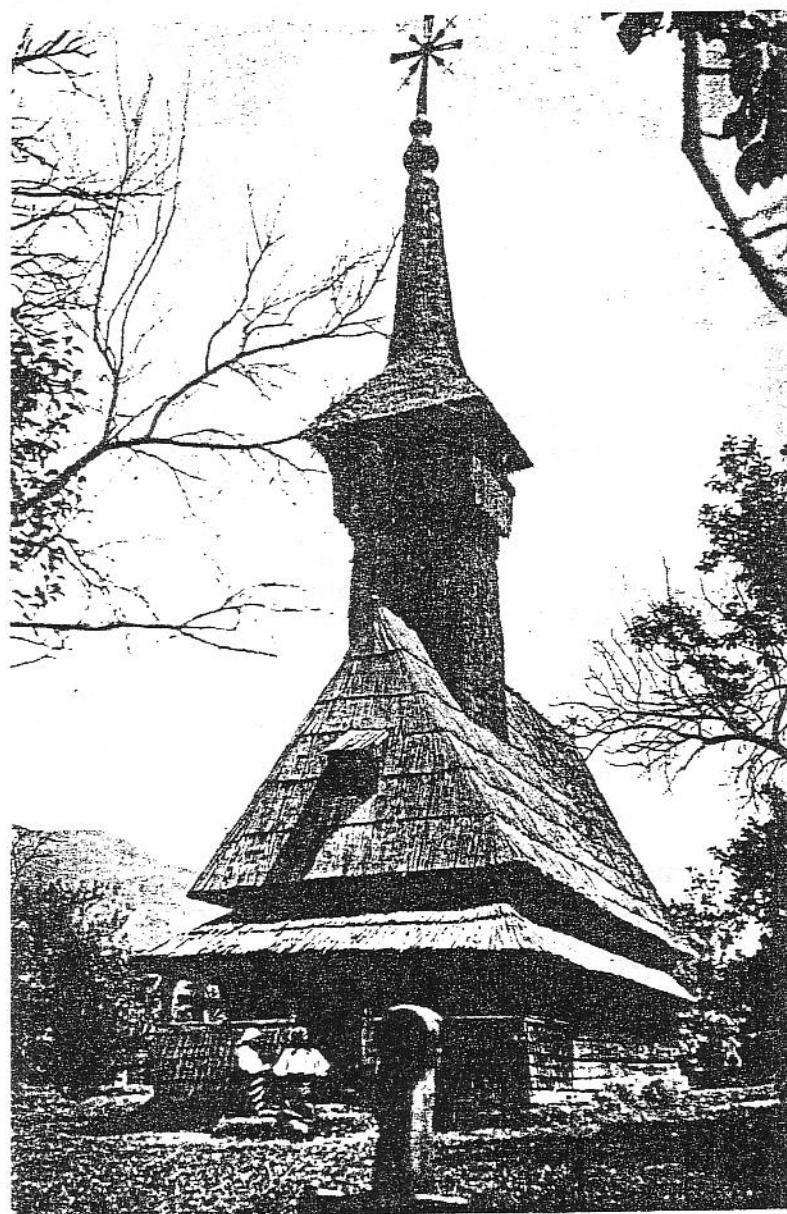
1. CRISTESCU Isabela,.....600 DM.
2. SENGER Valentin, Saarlouis.....301.
3. KRECU Marinel, Saarbrücken....300.
4. LERU Alexandru, Saarlouis,150.
- 4'. APOSTOLESCU Petru,
Saarbrücken.....120.
5. GRAD Radu, Saarbrücken,120.
6. AMBRUS Margareta, Dudweiler..110.
7. ANDRAS Marius,,Heusweiler,.....110.
8. AMNES Rada, Saarbrücken,.....100.
9. CLUCERU Sonia.....100.
10. LEON Constantin, Dudweiler....100.
11. MARINESCU Elena,
Saarbrücken,.....100.
12. MOLNAR Vasile, Strasbourg.....100.
13. OLAU Claudia, Saarbrücken,.....100.
14. URSU Paul, Saarbrücken,.....100.
15. CADARIU Ana, Saarbrücken,.....60.
16. BOZDOG Ioan, Elversberg,50.
17. GRAD Mircea, Homburg.....50.
18. PANAIT Dumitru, Saarbrücken,..50.
19. POP Marius, Homburg,50.
20. HOTNOG Dan, Saarbrücken,.....42.
21. BUNITA Dumitru, Saarbrücken,..40.
22. GERBER Felicia,.....40.
23. PAUL Nicolae, Saarbrücken,.....30.
24. ANDRAS Cusman,.....20.
25. ANDRAS Eugenia, Sarlouis.....20.
26. ARDELEAN Maria.....20.
27. DRAGHICI Mircea, Homburg,.....20.
28. HUTANU Gheorghe, Saarlouis,....20.
29. RADU Regina,.....20.
30. POTSCHE Mihai, Saarbrücken,....10.

Pe anul 1994 au contribuit:

1. AMBRUS Margareta,
Dudweiler.....530 DM.
2. NOVACESCU Ioan, Saarbrücken..300.
3. GERBER Felicia,.....240.
4. APOSTOL-ROMAN Ovidiu,200.
Saarbrücken.
5. MOLNAR Vasile, Strasbourg.....155.
6. COADA Viorel, Saarbrücken.....120.
7. DRAGHICI Mircea, Homburg,.....120.
8. GRAD Radu, Saarbrücken,.....120.
9. URSU Paul, Saarbrücken,.....120.
10. BOZDOG Ioan, Elversberg.....100.
11. BUNITA Dumitru Saarbrücken,100.
12. CADARIU Ana, Saarbrücken,....100.
13. CROITORU Barbu,Saarbrücken.100.
14. POP Marius, Homburg,.....100.
15. ROMAN Achim, Saarbrücken....100.
16. MUNTEANU Gabriela, Metz.....60.
17. CHIRILOAIE Tiberiu, Dudweiler..50.
18. GRAD Mircea, Homburg,50.
19. PAUL Nicolae, Saarbrücken.....40.

Multumim tuturor celor care ne-au ajutat să putem menține această primă instituție ortodoxă românească în Saarland încredințându-vă că preotii care vor sluji această biserică, vor înalte la fiecare Sfântă slujbă rugăciuni pentru ctitorii ei, care sunteti Dvs. și toti aceia care cumpărând o lumanare, sau contribuind la chetele făcute în cadrul slujbelor, ati făcut posibilă funcționarea ei din punct de vedere material. Suntem consnienti că adevarata biserică românească din Saarbrücken este "Biserica cea vie", alcătuită din "pietrele cele vii" care sunt crestinii cei iubitori de Dumnezeu și care n-au uitat că au un suflet nemuritor, de care trebuie să se îngrijească, dându-i hrana spirituală. Căci adevarata piatră de încercare a preuirii pe care o arătam lui Iisus nu sunt numai banii pe care-i cheltuim pentru biserică sa, ci smerenia ce l-o arătam, credinta și dragostea cu care-l iubim. De aceea, gândul nostru de recunoștință se îndreaptă către toti aceia care, desi n-au avut posibilitatea să ne sprijine material cum ar fi dorit, au lăsat la o parte "toată grijă cea lumească" și au căutat "Casa lui Dumnezeu" în duminicile în care s-a slujit Sfânta Liturghie la Saarbrücken.

P O E S I S

BISERICUȚĂ TRANSILVANĂ

Bisericuță transilvană
 Tu pari un psalm tăcut și sfânt
 Uitat de înger pe-o sprânceană
 Mai mult de cer ca de pământ.

Ce sfinți și-au măiestrit ființă
 Din ce divini stejari și brazi?
 Căci tu ne veșnicești credință
 și dragostea ne-o și azi.

Ce taină ah! și ce icoană
 Ce jertfă-i orișicare dor
 În orice zi când plângé o Ană,
 Moare un Manole-ntr-un izvor

Ai numai lacrimi de iubire
 și la orice-ncheieturi de trunchi
 Spre sfânta ta alcătuire
 Nu pot veni numa-ngenunchi.

Bisericuță transilvană
 Azi pari un grai tăcut și sfânt
 De întristare și dojană
 Că noi uităm un legământ.

CASA PĂRINTEASCĂ
de Ion Alexandru

Poartă străveche-n satul părintesc
Simbol curat fără zăvor
De-o parte te veghează țătirimul
De alta șopotește un izvor.

Acolo-i casa noastră
Din lemn și din pământ,
Clădită anevoie cu sudoare
Pe dealul nostru molcom translivan
Sărac în dobitoace și grânare

Săracci oameni seara de la câmp
Rămân o leacă în ocol cu tine....
S-așază istoviți pe jgheabul de-adăpat
Și-ntreabă ce mai facem și de bine

Mama-i de-acum bătrână
Și tata-i alb de tot
Și cumpăna de la fântână-i o povară
Când bivolii-nsetăți și oile se strâng
Să fie adăpate către seară.

Duminică, măicuța în veșmânt cernit
Cu busuioc în mână și într-o năframă
Duce din bruma cât avem de grâu
O prescură de jertfă la icoană.

Atâtă-i casa noastră, o vatră de sălaș
Unde se-ncinge focul și se coace pâinea
O parte pentru prunci și alta la Altar
Spre pomenirea numelor străbune.

Sfânt obicei, părinții din părinți
O mână sapă, alta se închină
Și Domnul picură din mila Lui
Ulei în graiul lămpii pe colină.

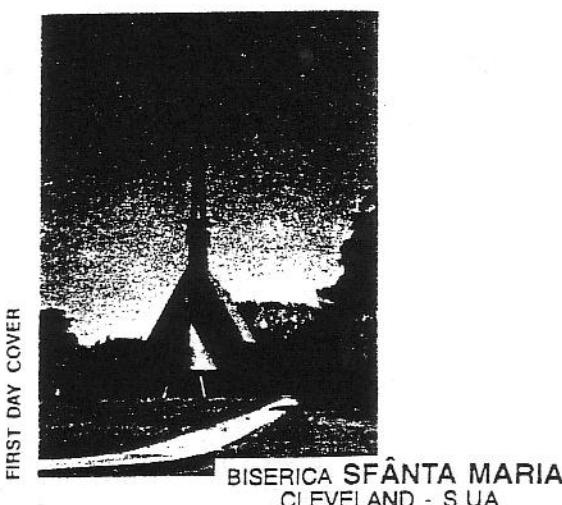
Dealuri sărace, pământul translivan
Sfințit cu lacrimi și zvântat de soare
Un clopot stins ne cheamă luminat
În zorii blânzi la sărbătoare.

Același grai de clopot într-un amurg târziu
Strânge făptura stinsă într-o racă
Un pumn de oase miroșind a har
Ion-de-lemn, groparul le-ngroapă.

O cruce noduroasă de stejar
Pe care se numește răposatul
De-o parte și de alta, pe brațul ei săpat
Iisus Nazarineanul Împăratul.

Apoi sunt nunțile din când în când
Vin chemători frumoși cu clopote pe sate
Și cu năfrâmi în botă de stejar
Încinși cruciș cu panglici colorate.

Îți intră-n casă bunii vestitori -
Cu Doamne-ajută și cu ziua bună.
Și-ncep din prag căntând cu glas înalt
Să spună ce-o să fie peste-o lună.

Că Domnul a binevoit,
Că Petre al Ioanului cutare,
Cu fata Mariei din satul celălalt
Să calce pragul sfânt spre cununare.

Vor fi atâția și atâția miei
Tăiați anume la această nuntă
Și atâta și atâta vin
Păstrat ca leacul pentru ziua sfântă.

Să zicem dară Domnul să le deie
Domoală bucurie și pace-n viețuire
Și dumneavoastră mulți ani să trăiți
Și să poftiți cu toți la prăznuire.

Apoi botezul. Se naște căte-un prunc
Și iarăși se adună neamurile toate...
Și vin cu dari căte un miel sugar
În zori, pe cai, departe de pe sate.

Pruncu-nfăsat de mamă și de moși
Trimis cu dar și cele cuvenite
Biserica e plină și preotul slăvit
Scufundă pruncu-n apele sfîntite....

Așa sunt sărbătorile și pruncii cresc
Și iarăși este toamnă peste lume
Și unii sunt, și alții au pierit....
Și unii par vestiți și alți-s fără nume....

Și zilele și nopțile la rând
Trec și se sting ușor ca o fâclie
Și iarăși Paștile-împărătești
Ne umplu casele de bucurie!

Când vitele și caii și turmele de oi
Și holdele și apa din fântână
Învie în lumină și sărutăm pe bot
Toți miei și copacii din grădină.

Sat translivan, căsuță pe pământ
Mușcată la fereastră, busuioc în grindă
Stergar curat, icoancă pe pereți
Ziua învierii și noaptea de colindă.

Rusalii, Bobotează și postul către Paști
Și Maica Domnului în plină vară
Holdele-s coapte, secerători puțini
Viața noastră, țară milenară....

PENTRU FOLOSINTA SUFLETEASCA

CREZ ORTODOX

Cred in Sfânta Treime.

Cred într-Unul Domn Iisus

Hristos, Care neschimbă - din milă și iubire pentru noi - S-a întrerupt spre a ne măngâia, a ne veni în ajutor și a ne da simțul demnității și nobletei, care pentru noi oamenii S-a urcat vîtejeste pe Cruce deoarece n-a fost numai bun, blând și smerit cu inima ci și, mai presus de orice, curajos. Care a mers către moarte nu numai ca un miel dus la junghiere ci și ca un leu hotărât să înfrunte chinul. Care n-a vrut să pătimească măret și solemn, ci să fie batjocorit și ocărât și să rabde până la capăt agonia cea mai cumplită și mai înjositoare din câte pot fi. Pentru că astfel să asume cel mai caracteristic dintre elementele condiției omenesti - suferinta.

Care pe cei drepti îi iubeste și de cei păcătoși se îndură, însă celor netemători le poartă o trainică și nedezmintită afectiune, fie ei încarcatai cu grele trecute poveri. Care nu uită că a fost și El om pe acest pământ, unde și-a primit stigmatele și a dobândit o silă anume fată de turnători, funcționari strasnici și birocratie.

Cred în Duhul Sfânt, care suflare unde și când vrea, spre scandalul și zăpăceașa fariseilor, anghelistilor și sabotnicilor. Care ca și Tatăl și Fiul, vrea altceva decât numai forme, filosofie, dovezi istorice și scripturale. Căruiua îi este lehamite de tapi și vitei sub orice chip, pricepându-se a-i deslusii și identifică în formele lor cele mai moderne și mai neasteptate. Carele nu grăieste pilduitor, serafic și pretios, carele ne călăzește modest și sigur, după dreapta socotință și nu apreciază în mod voit stilul voit onctuos, mâinile

cucernice împreunate și morala ostentativă.

Credinta noastră, sunt convins, nu se confundă cu "înalta spiritualitate", nu urmăreste o cunoastere ocultă, o igienă mintală ori constituirea unei prime de asigurare la Județul de Apoi și este străină de unele intransigente naive ca de pildă: Orice ar fi, eu nu mint (pe când monahul îmbunătățit din Pateric minte pentru a salva, la nevoie, viata unui om). Si nu se potriveste cu o concepție pur organizatorică a Bisericii -organizare juridică și rece și, până la urmă inchizitorială: Frunți încruntate și grumaji tepeni. După cum nici cu hizala prostesc serafică ori neorânduială și neastămpărul. Nu se lasă înfrință și convinsă de toate silnicile, durerile, nedreptățile și cruzimile lumii. Crede în Dumnezeu adversativ: Impotriva, în ciuda, în pofida lor, desigur, vai există cu prisosintă.

Mărturisesc un Botez spre iertarea păcatelor și dezrobirea de sub jugul prejudecătilor, micimilor și meschinăriei, spre adoptarea unor reacții creștinesti în iurèsul vietii de toate zilele, faptelor și evenimentelor ei.

Nu aștept că Dumnezeu să ne rezolve treburile noastre lumesti, a căror intelectuală chivernisire ne revine nouă ca fiinte înzestrate de El cu o minte ratională și o inimă fierbințe. Nu dau treburilor acestora lumesti mai multă însemnatate de căt se cuvine, dar nici nu le disprețuiesc deoarece tin de creația divină. Iar viața, defăimându-i desertăciunile, o iau în serios, pentru că într-însa și printr-însa ni se joacă soarta de veci.

Cred în Biserică și în Sfintele Taine, și aștept că Biserica să nu se amestecă unde nu-i sade bine a interveni și să păstreze cu sfîntenie cele

duhovnicesti spre întărirea noastră. Totodată, contradictoriu și paradoxal, nu o vreau nici oarba și nepăsătoare la păsurile creștiniosilor și la complicațiile existenței.

Dau puțină importanță filosofiei, argumentelor istorice, moralismului, estetismului și eruditiei, care toate nu-s de o ființă cu dreapta credință liberă, nemotivată, pascalină. Nu-mi fac iluzii. I-am citit pe existentialiști, dar nici nu văd totul numai în negru, stiu că lumea e neunitară și surprinzătoare, că totul -în bine ca și în rău - se poate petrece în cuprinsul ei.

Mă rog fierbinte să fiu cucerit de Domnul Iisus Hristos și slobozit din mrejele părelnicilor și de frica să mă port bine cu semenii, să mă invrednicesc de o tinută nimerită unuia ce poate fi oricând numit prieten al Domnului și să-mi fie nu numai faptele ci și gândurile curate și onorabile.

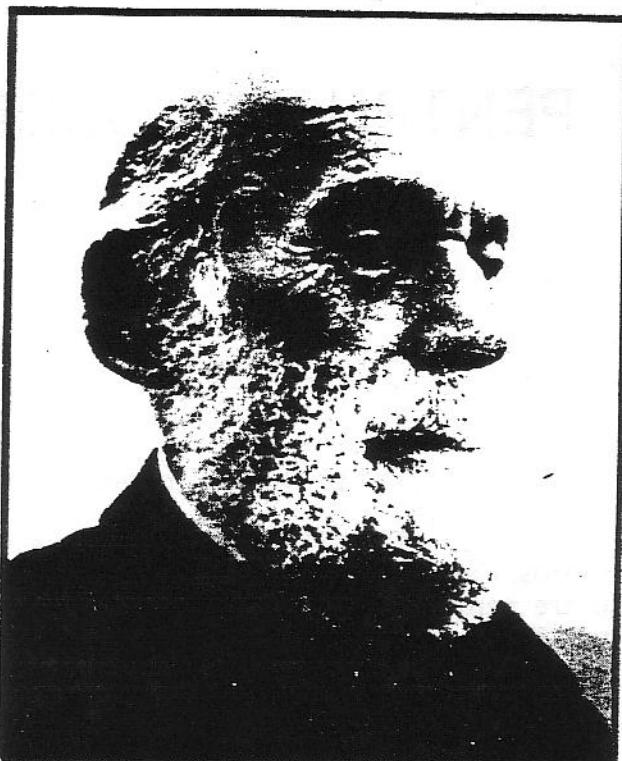
Cred în minuni (ca și eroul lui Mircea Eliade în *O fotografie veche de 14 ani*) și că Iisus Hristos, cu instinct de vânător se va milui de mine desi mă las atât de greu răpus de nesfârșita Lui iubire.

Astept, mort de spaimă și plin de nădejde, Judecata de Apoi, stiu că nu stiu nimic, n-am nici o dovedă, nici un argument și nici o îndreptătire și singurul lucru pe care-l stiu este că Domnul e Calea Adevarul și Viata. Aflat pe Golgota în vremea răstignirii sunt sigur că nu l-as fi cerut Domnului să coboare de pe Cruce spre a crede că e Împărat. Ci odată cu Dostoievski, cred că dacă de-ar fi adevarul altceva decât Hristos, eu tot voi rămâne, orice s-ar întâmpla, cu Hristos.

Multumesc puterilor ceresti că m-am invrednicit a crede, că mi s-a făcut această neasemuită onoare și din tot sufletul rostesc, strigând cu lacrimi ca Marcu 9, 24: "Cred, Doamne! Ajută necredinței mele".

Nicolae Steinhardt
(Monahul Nicolae Delarohia)

Din volumul: "Dăruiind vei dobândi - Cuvinte de credință", Tipărit cu binecuvântarea P.S. Sale - JUSTINIAN Episcopul Maramuresului și Sătmăreanul, Baia Mare, 1992, 285 p.

De același autor:

- Intre viată și cărti**, ed. Cartea Românească, Buc. 1976, ed. II. 1983.
Incertitudini literare, Buc. 1980.
Geo Bogza, ed. Albatros, Buc. 1982.
Critică la persoana întii, ed. Dacia, 1983.
Escale în spațiu și timp, C. R. Buc. 1985.
Prin altii spre sine, ed. Minerva, 1987.
Monologul polifonic, ed. Dacia, 1991.
Jurnalul Fericirii, Buc. 1991.....

N. STEINHARDT

DĂRUIND
VEI DOBÂNDI

SCARICA

DESPRE CUMINECAREA (IMPARTASIREA) FRECUENTA

Un Tânăr român care a călătorit de curând prin Franța, mărturisea că este foarte impresionat de faptul că în bisericile ortodoxe occidentale (în special în bisericile rusești frecventate de emigranți din a doua sau a treia generație), credinciosii se împărtășesc frecvent și în foarte mare număr. El vedea în aceasta o influență a catolicismului și a protestantismului.

Acest punct de vedere este inexact din mai multe motive.

În epoca apostolică și până în secolul al IV-lea, împărtășirea frecventă și chiar zilnică era o practică obisnuită. Sfintii Părinti îi încurajau insistent la aceasta. Sf. Vasile cel Mare, de exemplu, scria: "E bine și folositor să se împărtăsească omul în fiecare zi și să primească Sf. Trup și Sângere al lui Hristos. Căci se spune clar: Cel ce manânca trupul meu și bea sângele meu are viața vesnică" (Ioan 6,55). Si cine ar putea pune la îndoială faptul că într-o parte la viața nu inseamna să ai prea multă viață! Într-adevăr eu ma împărtășesc de patru ori pe săptămână: duminica, miercurea, vinerea, sămbăta și în zilele când este pomenirea vreunui sfânt".

Totuși, începând cu această epocă, frecvența împărtășirii scadea astăzi încât Sf. Ioan Gura de Aur e obligat să o fixeze la cel puțin o dată pe an încurajând însă credinciosii să se împărtăsească cât mai des, ceea ce mulți vor continua să o facă.

Faptul că de la Constantin, dar mai ales de la Justinian, Biserica a devenit Biserică de stat, la care mulți cetăteni aderau din obligație, a avut urmări perverse îndeosebi asupra împărtășirii: mulți creștini nu erau decât cu numele și veneau la împărtășanie fără pregătirea spirituală necesară. Reactia creșterii a fost grija de a proteja împartasania de "multimea" care înlocuise în mare parte "poporul lui Dumnezeu". De la Sf. Ioan clericii au început să propovaduască din ce în ce mai des pregătirea pentru împărtășanie prin post și examen de conștiință. Scrisoare Sf. Dionisie Areopagitul (înc.sec.VI) prezenta Euharistia (împărtășania) ca un "simbol" al tainelor, ideea că va fi reluată în secolul VII de către Sf. Maxim Mărturisitorul. Acest fapt nu tăgăduia în nici un fel "prezenta reală" ci contribuia la conștientizarea credinciosilor asupra caracterului profund și înaltător al împărtășaniei. Acest lucru a determinat pe

anumiti credinciosi să înlocuiască participarea la Sf. Taine cu contemplarea lor, iar iconoclastii, în secolul al VIII-lea, vor afirma că singura icoană admisă a lui Hristos este Trupul și Sângerele euharistic. Sf. Teodor Studitul, înăuntrul apărarea Ortodoxiei, va afirma că Euharistia e ea-însăși "adevar", iar Sf. Patriarh Nicefor va accentua ideea că euharistia este "trupul lui Dumnezeu", același lucru cu Trupul și Sângerele lui Hristos.

De-a lungul secolelor practica se va modifica. În timp ce în unele locuri împărtășirea frecventă va disparea, în altele ea va ramâne vie sau va fi reînviață. De mentionat faptul că în Biserica rusă, la începutul secolului, patriarhul Serghei, în acord cu Sf. Sinod, a preconizat împărtășirea săptămânală după spovedanie.

Se poate totuși constata că marii părinti spirituali din toate timpurile au îndemnat întotdeauna la împărtășirea frecventă. Am citat mai sus pe Sf. Vasile și Ioan Gura de Aur, dar am mai putea aminti și pe Sf. Simeon Noul-Teolog (care preconiza împărtășirea la fiecare Liturghie), Sf. Nicolae Cabasila (care sfătuia: "creștinii să se împărtăsească zilnic, deoarece Sf. Cuminecătura este o taină perfectă iar cei care iau parte la ea nu duc lipsă de nimic"), Sf. Grigore Palama (recomanda împărtășirea aproape zilnică), sau Sf. Teofan Pustnicul (care afirmă: "Toti sfintii spun că nu este mântuire fără împărtășire și că nu este progres în viața spirituală fără împărtășirea frecventă"). Constatăm că în tările ortodoxe, în secolul trecut dar și în secolul nostru, "staretii" și sfintii părinti spirituali au îndemnat și ei la împărtășirea frecventă și au fost, în această privință, în bisericile lor, o sursă de înnoire spirituală.

În fața riscului banalizării împărtășirii diferitele Biserici ortodoxe au vegheat că ea să se înfăptuiască întotdeauna cu conștiință curată și cu evlavie, cu mare respect față de această taină, deci cu o pregătire prealabilă: spovedanie, post, înfrângere (abstinență sexuală), rugăciunile înainte de împărtășanie. Durata postului variază în funcție de reglementările diferitelor Biserici ortodoxe (atente la condițiile locale de viață ale credinciosilor). Exigenta unei abstinențe totale de la mâncare și băutură, cel puțin 12 ore înainte de împărtășanie, este comună tuturor bisericilor (cu excepția cazurilor particulare: copii, bolnavi,...). Mărturisirea înainte de împărtășire este de asemenea obligatorie. Dar credinciosii trebuie să cunoască toate canoanele în vigoare în propria

lor biserică și să consulte preotul propriei parohii pentru eventualele adaptări posibile.

In unele Biserici ortodoxe, obligatia unui post de lungă durată a condus la un fenomen de descurajare (împărtășirea frecventă însemna în acest context postire aproape permanentă) sau de limitare (împărtășirea frecventă se putea practica numai în perioadele de post). Astfel riscul este ca sabatul să nu mai fie pentru om ci omul pentru sabat, regula având ca urmare să îndepărteze pe om de ceea ce ar trebui să-l apropie. Pentru a evita un asemenea efect pervers, e preferabilă utilizarea pogorâmântului (economia divină) pe plan pastoral, preotul duhovnic având grija să tină cont de condițiile deosebite ale enoriașilor săi. În ceea ce priveste mărturisirea păcatelor, ea nu ar trebui să constituie un obstacol dacă e înțeleasă nu ca o obligație neplăcută ci ca o ocazie pentru credincios, să primească de la Dumnezeu un har suplimentar: acela al iertării păcatelor, al curătirii și vindecării sufletului și ca o nouă etapă pe calea progresului duhovnicesc, unde ne îndepărtem de "omul cel vechi" pentru a ne imbraca în "omul cel nou".

Important nu e aplicarea unei sau altei reguli (ortodoxia nefiind o religie legalistă), ci pregatirea sufletească căreia i se subordonează toate celelalte practici. Postul și infrânarea se fac cu scopul de a pregăti corpul nostru pentru primirea lui Hristos al carui Trup și Sânge se asimilează prin împărtășanie în corpul și singele nostru și totodata în sufletul nostru.

Spovedania trebuie să ne permită să ne apropiem de Sf. Impărtășanie nu în stare de păcătoșenie ci cu conștiința, inima și sufletul curatite, în astă fel încât ele să constituie un receptacol demn, din punct de vedere duhovnicesc, pentru primirearea lui Hristos în noi.

Rugaciunile înainte de împărtășanie (rostite înainte de liturghie sau de împărtășanie) trebuie să ne ajute să dobândim starea necesară primirii lui Hristos.

Care trebuie să fie aceasta stare? De fapt, Dumnezeu nu cere de la noi să fim perfecti, nici curați și fără păcat întru totul, căci e lucru imposibil pentru noi oamenii, iar cel care s-ar crede perfect ar comite păcatul mândriei și deci ar fi într-o stare contrara celei cerute pentru împărtășanie; cel ce se crede fără păcat, ar fi, după cum spune Sf. Apostol Ioan, un mincinos. De aceea, la Sf. Liturghie, înainte de momentul împărtășirii, când preotul aratănd Sf. Daruri, spune: "Sfintele sfintilor",

credinciosii raspund: "Unul sfint, unul Domn Iisus Hristos, întru mărire lui Dumnezeu Tată!". Acstă răspuns arată foarte bine atitudinea pe care trbuie să o avem când ne apropiem de Sf. Impărtășanie: să recunoaștem că suntem păcătoși și nevinovați pentru a primi un astfel de dar; altfel spus, trbuie să ne arătăm umili și să cerem cu credința lui Dumnezeu să ne primească la Sf. Impărtășanie, să rugăm pe Maica Domnului, pe sfinti și pe îngerul păzitor să mijlocească pentru noi ca să fim vinovați și primim Trupul și Sângere Domnului. Biserica, prin Sf. Liturghie, vine în sprijinul nostru, când preotul rostește: "Învredniceste-ne să ne împărtăsim cu cuget curat, cu cerestile și înfricosătoarele Tale Taine ale acestei sfinte și duhovnicești mese... spre îndrăsnirea cea către Tine, iar nu spre judecată, sau spre osândă".

Deci sentimentul nevinovației noastre trbuie mai mult să ne apropie de Sf. Potrivit decat să ne îndepărteze. Dacă ne împărtăsim, nu pentru că ne-am considera noi în sine vinovați de a intra în comunione cu Dumnezeu, ci pentru că suntem slabii, neputinciosi, bolnavi și avem nevoie de prezența lui Dumnezeu în noi, în străfundul ființei noastre, ca să ne întărim, să ne pansăm rănilor, să ne vindecăm și să ne mantuim. Nu trbuie să uităm că înșuși Hristos a spus că El a venit printre oameni ca doctor, nu pentru cei sănătoși ci pentru cei bolnavi (Mt. 9,12. Mc. 2,17. Lc. 5,31), și că nu a venit pentru cei drepti ci pentru a-i chema pe cei păcătoși la pocăință și la mantuire. De altfel, una din urmările împărtășirii este, asa cum cere de mai multe ori preotul în cadrul Sf. Liturghiei, "curătenia sufletului", "iertarea fară de legile" și "dezlegarea de păcate". Toate acestea sunt amintite în cele trei rugăciuni rostite înainte de împărtășire: "Deci mă rog Tie: Miluieste-mă și-mi iartă gresalele mele cele de voie și cele fără de voie, cele cu știință și cu nestiință. ... Nu spre judecată sau spre osândă să-mi fie mie împărtășirea cu Sfințele Tale Taine, Doamne, ci spre tămăduirea sufletului și a trupului".

Dar împărtășirea permite, de asemenea, cum precizează în două locuri Sf. Liturghie, să dobândim îcă în această lume, viața vesnică. Asa cum stim că atunci când nu mai mâncăm și nu mai bem murim, ar trebui să avem sentimentul că ne împărtășindu-ne cu Trupul și Sângerele Mântuitorului, noi ne lipsim pe noi însinu-ne de viață, de adeverata și vesnică viață a cărei izvor este înșuși Dumnezeu. Trebuie deci să ne apropiem de sfânta împărtășanie simtind nevoia Vietii

Impărtășania Apostolilor, pictură murală, sec. XIV (Biserica Domnească Arges).

divine și fiindu-ne foame de hrana cerească pe care ne-o poate da, și care este hrana Împărăției lui Dumnezeu la care sfânta împărtășanie ne face deja părtasi.

O altă atitudine necesată e credința, nu numai ca ne împărtăsim cu trupul și sângele Domnului dar și că prin împărtășanie Dumnezeu ne poate vindeca, mărtui și da viața cea vesnică. Intrucât Dumnezeu respectă deplin libertatea noastră, efectele Sf. Taine vor fi conforme cu credința noastră, cu gradul de curatenie și virtute pe care le-am atins în respectarea poruncilor, mai pe scurt, cu deschiderea noastră concretă la harul pe care Dumnezeu ni-l dă din plin.

O altă atitudine trebuie să fie iubirea de Dumnezeu: împărtasirea trebuie să fie motivată de nevoiea unirii mai strânse cu El, acum și pentru vecie.

Aceste atitudini diferite sunt rezumate de preot înainte de împărtășanie când zice, prezentind Sf. Daruri: "Cu frica de Dumnezeu, cu credința și cu dragoste să vă apropiati!"

Această frază, ca și multe altele în cursul Liturghiei, dovedesc faptul că ea a fost concepută pentru ca toți cei care participă la ea să se împărtășească și arată că, de fapt, acesta este scopul. Chiar în centrul Liturghiei sunt asezate cuvintele cum nu se poate mai

clare ale Mintuitorului: "Luati mâncatii, acesta este Trupul meu", "beti dintru acesta toti, acesta e Sâangele meu". De mentionat e faptul că Biserica ortodoxă, spre deosebire de cea catolică, nu propune credinciosilor adorarea Sf. Taine: ea nu le expune (ca în adorarea catolică a Sf. Sacrament) și nu le păstrează în "tabernaclu" ca să poată fi venerate de credinciosi cu ocazia vizitelor de biserici; aceasta din cauza că ele sunt destinate să fie consumate în cadrul Sf. Liturghii, caci acesta e adevaratul lor scop.

Să răspundem deci invitației lui Hristos care ne spune prin glasul preotului la momentul împărtășaniei: "Cu frica de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să vă apropiati!" și sa urmăm și exemplul Sf. Parinti în aceasta privință.

Caci euharistia este cea mai mare Sf. Taina. "Nu putem patrunde dincolo de ea, nici să-i adaugam ceva", spune Sf. Nicolae Cabasila. Întradevăr ea este, după cum spune Sf. Teodor Studitul, "Taina care recapitulează totalitatea binefacrilor dumnezeiesti". În această taină, remarcă Sf. Nicolae Cabasila, se primește nu numai ca și în celelalte Sf. Taine, "darul Sf. Duh, oricât de înbelusat ar fi el, ci pe Insuși Binefăcătorul, comoara care cuprinde darul cel desăvârsit"; "este vorba aici de a și-L însuși pe Cel Inviat"; "pe El

Insusi îl primim și nu numai ceva din EL". De asemenea această taină constituie împlinirea tuturor celorlalte, taina spre care toate celealte converg. Impărtășindu-ne cu Sf. Trup și cu Sf. Sângere a lui Hristos, în care sălăsluieste trupeste întreaga plenitudine a divinității (Col 2,9), noi îl primim pe însuși Dumnezeu în sufletul și în trupul nostru. Sfânta Cuminecătură nu numai că ne incredinteaază Lui ca și celealte taine, remarcă Sf. N. Cabasila, dar ne face în mod real purtatori de Hristos: "Cel ce manâncă trupul meu și bea săngele meu rămâne în mine și eu în el", ne spune Iisus Hristos (Ioan 6, 5-6). Trupul și săngele lui Hristos se răspândesc în toate mădularele noastre, devenind astfel "hristofori", afirmă Sf. Ciril al Ierusalimului; "în acest fel, spune Sf. Ap. Petru (2 P 1,4), noi ne facem părțasi dumnezeiestii firi". Prin această Sfântă Taină, "Dumnezeu se amestecă cu firea noastră stricăcioasă în scopul de-a îndumnezei umanitatea, făcând-o părțasă la dumnezeirea Sa", scrie Sf. Grigore de Nysa, care mai spune: "După cum putin aluat face să dospească toată frământătura (I Cor. 5,6), asa și trupul ridicat de Dumnezeu la nemurire, o dată introdus în fiinta noastră, o schimbă și o transformă în propria lui substantă".

Cum să refuzăm un asemenea DAR ?

Cum să nu facem tot posibilul pentru a-L primi de fiecare dată când ne este propus?

Jean-Claude Larchet

Pentru a cunoaște strădaniile cărturărești a smeritului profesor de filosofie care semnează rândurile de mai sus și pe care îl vedem la fiecare Sf. Liturghie oficiată în biserică noastră, plecându-si genunchii pentru a-si mărturisii păcatele și a primi cu evlavie Sfânta Impărtășanie, redăm mai jos câteva din cărțile publicate de dânsul:

Thérapeutique des maladies spirituelles, Paris-Suresnes, Ed. de l'Ancre, 1991, reeditată în 1993 (Ed. du Cerf). În pregătire traducerea în limba română și în limba greacă.

Théologie de la maladie, Paris, Ed. du Cerf, 1991, reed. 1994. Traducere italiană: **Teologia della malattia**, Brescia, Ed. Queriniana, 1993. Traducere portugheză: **A teologia da doença, Lisabonne**, Ed. São Paulo, 1994. În pregătire traducerea în limba română și în limba greacă).

Thérapeutique des maladies mentales. L'expérience de l'Orient chrétien des premiers siècles. Paris, Ed. du Cerf, 1992. În pregătire traducerea românească.

Introduction à Saint Maxime le Confesseur, Questions à Thalassios, Paris-Suresnes, Ed. de l'Ancre, 1992.

Introduction à Saint Maxime le Confesseur, Ambigua, Paris-Suresnes, Ed. de l'Ancre, 1994.

Introduction à Saint Grégoire Palamas, Traité apodictiques sur la procession du Saint-Esprit, Paris-Suresnes, Ed. de l'Ancre, 1995.

Vor apărea în anul 1995:

Introduction à Saint Maxime le Confesseur, Lettres, Paris-Suresnes. Ed. de l'Ancre.

Le sens chrétien du corps, Ed. La joie de lire, Genève.

La divinization de l'homme selon Saint Maxime le Confesseur, Ed. du Cerf, Paris.

Pe lângă aceste cărți, Jean-Claude Larchet a mai publicat numeroase articole în diverse reviste (*Le Messger orthodoxe, Contacts, Revue des Sciences Religieuses, Revue d'Histoire et de Philosophie Religieuses, Connaissance des Pères de l'Eglise, Christus*, etc...).

BINECUVÂNTARE

"Unde-i credință
Acolo e iubire,
Unde-i iubire e pace
Unde-i pace e binecuvântare
Unde-i binecuvântare
Acolo e Dumnezeu,
Și unde-i Dumnezeu
Nimic nu lipsește!"

SFANTA TRADITIE, IZUOR AL REVELATIEI DIVINE. TRADITIE SI IDENTITATE ETNICA.

"Sunt si alte multe lucruri pe care le-a făcut Iisus si care dacă s-ar fi scris cu de-amănuntul, cred că lumea aceasta n-ar cuprinde cărțile ce s-ar fi scris" (Sf. Ev. după Ioan, 21,25).

Cunoasterea lui Dumnezeu, a voii Sale, a constituit întodeauna o preocupare de căpătenie pentru ființa umană. În această năzūintă omul a fost ajutat de Divinitate care S-a făcut cunoscută oamenilor - atât cât era necesar - arătându-le înșusirile Sale, voia Sa poruncile Sale, legile și planurile Sale, prin proroci ca: Moise, David, Isaia, Ieremia, Iezuchiel, Daniil și alții, dar mai ales prin Cuvântul (Logosul) intrupat în istorie, adică Domnul nostru Iisus Hristos și prin Apostolii Săi.

La început Descoperirea dumnezeiască, Revelatia, le-a fost comunicată oamenilor prin viu grai și a circulat între primii creștini numai pe cale orală, scrisul și cititul fiind practicat de foarte puțini dintre contemporanii Mântuitorului și a-i Apostolilor. Domnul Iisus Hristos însuși nu a consemnat în scris învățătura Sa. El a propovăduit Evanghelia prin viu grai asa cum o vor face și Apostolii din anul 33 al erei creștine, până în anul 44 D. Hr., când s-a scris prima Sf. Evanghelie - cea a Sf. Evanghist Matei. Putem spune că propovăduirea orală a precedat Evanghelia scrisă, de unde importanta Sf. Traditiei.

Chiar și atunci când învățăturile și îndemnurile Mântuitorului vor fi consemnate în scris, se vor face ocazional, anumite împrejurări de viață obligându-i pe Sf. Apostoli și pe ucenicii lor la aceasta. Semnificative, în acest sens, sunt scrierile Sf. Ev. Luca, *Evanghelia și Faptele Apostolilor*, prilejuite de dorinta demnitarului roman Teofil de-a cunoaste învățătura lui Iisus (Vezi Lc. 1,3 și F. Ap. 1,1), precum și toate epistolele Sf. Ap. Pavel care au fost scrise numai pentru că el nu se putea deplasa într-o anumită comunitate. Astfel au fost scrise Epistolele Sf. Ap. Pavel către creștinii din orașele Roma, Corint, Efes, Galata, Philippi, Colosse, Tesalonic, sau către Evrei, Timotei și Tit. Din această cauză cea mai mare parte a creștinătății, respectiv Biserica ortodoxă și cea catolică, consideră că pe lângă Revelatia dumnezeiască scrisă de mâna prorocilor, evanghistilor sau a apostolilor, și păstrată în Biblie, este normativă pentru viața creștină și Revelatia dumnezeiască păstrată

prin viu grai și transmisă de Biserică, din generație în generație, prin scrierile Sfintilor Părinti și prin hotărârile Sfintelor Sinoade din veacurile imediat următoare celui apostolic.

Însăși Sf. Scriptură (Bibla) spune despre Sf. Traditie că trebuie tinută și crezută cu toată sfintenia. Astfel Sf. Apostol Pavel scrie Filipeștilor: "Ceea ce ati învățat și ati primit și ati auzit de la mine, acestea să le faceti" (Filip. 4,9), sau Tesalonicanilor: "Fratilor, stată bine și tineti predaniile pe care le-ati învățat fie prin cuvânt fie prin scrisoarea noastră" (II Tim. 2,15). Si, în continuare, scrie lui Timotei: "Ceea ce ai auzit de la mine, cu multi martori de fată, acestea le încredințează la oameni credinciosi" (II Tim. 2,2). Aceiasi constatare o găsim și la Sf. Ioan Evanghistul, când zice: "Multe lucruri aveam să-ți scriu, totusi, nu voiesc să ti le scriu cu cerneală și cu condei, ci nădăjduiesc să te văd curând și atunci vom grădi gură către gură" (III Ioan, 13-14). Chiar și Sf. Apostoli citează din Sf. Traditie. Astfel Sf. Ev. Luca, în F. Ap., înregistrează de la Sf. Ap. Pavel următoarele cuvinte atribuite Mântuitorului, care nu se găsesc în Sf. Evanghelii: "Să vă aduceti aminte de cuvintele Domnului Iisus, căci El a zis: mai fericit este a da decât a lua" (F. Ap. 20,35).

Sfintii Părinti au mărturisit ei însisi că au primit o parte din învățătura măntuitoare direct de la Apostoli. Astfel Sf. Clement Romanul (sec. I-II d. Hr.), care a cunoscut personal pe Sf. Apostoli Petru și Pavel, "avea Traditia în fața ochilor" (Migne P.G. VII, col. 849). La fel se spune și despre Sf. Polycarp, care a fost asezat episcop în Smirna chiar de către Sf. Apostoli. Foarte lămurit prezintă importanța Sf. Traditiei, Sf. Vasile cel Mare în veacul al IV-lea d. Hr.: "Unele dintre dogmele și propovăduirile păstrate de Biserică le avem din învățătura scrisă, pe altele însă, le-am primit din Traditia Apostolilor, transmise în taină. Amândouă aceste categorii au aceiasi autoritate pentru euharistie. Nimici nu va spune cuvânt împotriva acestora, pentru că nimici nu cunoaște căt de căt asezămintele bisericesti, dacă am încerca să înlăturăm obiceiurile nescrise, ca neavând mare importanță, nu ne-am da seama că am pagubi Evanghelia în părțile ei principale; mai mult, am restrângere propovăduirea la numele ei gol. De pildă, ca să pomenești lucrul cei dintâi și foarte obstesc, cine

a învățat prin scris, că acei care nădăjduiesc în numele Domnului nostru Iisus Hristos, să se însemne cu semnul crucii? Ce scriere ne-a învățat să ne întoarcem spre Răsărit atunci când ne rugăm? Ce sfânt ne-a lăsat în scris cuvintele de chemarea Sf. Duh pentru prefacerea pâinii Euharistiei și a Paharului binecuvântării? Nu ne multumim cu cele pe care le mentionează Apostolul sau Evanghelia, ci spunem unele lucruri înainte, altele pe urmă, ca având mare putere pentru taină și pe care le luăm din învățătura nescrisă. Noi binecuvântăm apa Botezului și undelemnul Ungerii, ba încă și pe cel ce se botează. Din ce scrieri? Nu din Tradiția tacută și tainică? Ce cuvânt scris ne-a învățat ungerea însăși cu undelemn? Iar cufundarea omului de trei ori de unde este? Celelalte câte sunt în legătură cu Botezul, lepădarea de Satana și de îngerii lui, din ce scriere sunt? Nu sunt, oare din această învățătură nepublicată și secretă pe care Părintii nostri au păstrat-o sub tacere, fără îscodire, ca unii care învățaseră bine acel lucru: păstrarea în tacere a măretiei sfinte a Tinelor?... La fel Apostolii și Părintii au stabilit la început cele în legătură cu Biserica, au păstrat taina lor în ascuns și în tacere demnitatea lor" (Sf. Vasile cel Mare, *Despre Sf. Duh*, 27, 66, Migne, P.G., XXXII, col. 188-189).

* * *

Prezentând succint câteva aspecte ale învățăturii ortodoxe despre Sf. Tradiție, încercăm să atragem atenția cititorilor buletinului Parohiei noastre, enoriașilor nostri, care în marea lor majoritate trăiesc departe de comunitatea poporului ortodox care i-a odrăslit, că mostenirea spirituală, transmisă de mosii și strămosii nostri care au alcătuit untr-un anumit timp istoric Biserica cea Vie a Dumnezeului celui Viu, este de mare importanță pentru mantuire și poate da un sens specific și consistent vietii noastre.

Să nu uităm că ceea ce Sfintii Părinti și stră bunii nostri ne-au transmis ca tradiție ortodoxă și românească, constituie o mostenire sfântă de care nu avem voie să ne lepădăm, asa, pentru vre-un "blid de linte".

Tentările sunt mari! Poate ne-ar putea servi de exemplu felul cum băstinasii din America și din Africa, își dădeau odinioară cuceritorilor europeni obiectele pretioase și bulgării de aur pentru câteva mărgenele de

sticlă colorată. Ar fi foarte tragic dacă am renunța usor la credința sfântă a părintilor nostri, făcând eforturi nefiște pentru a ne occidentaliza cu orice pret și a ne lepăda de practicile de credință care ne definesc ființial, ca popor¹. În mod sigur aceia care au făcut-o sau se străduiesc demăsurat să facă, vor gusta din plin din tragedia celor "căldicei" despre care Dante Alighieri spune într-un alt context: "Cerul îi refuză, iar Infernul îi disprețiuse" (*Divina comedie - Purgatoriu*). Parafrazând puțin am putea spune că pe unii ca acestia Biserica și poporul de care s-au lepădat îi va refuza (nu va putea să-i recunoască), iar cei cărora vreau să li se asemene și să-i imite cu orice pret, în mod sigur îi vor disprețui.

Părintele Vasile

Monahul **GAVRIL URIC** de la mănăstire Neamț: **Sf. Eu. MARCU**, miniatură din Evangeliarul din 1429, ce se păstrează la Biblioteca Boldeiană a Universității din Oxford.

¹ Cu toate că au trăit printre străini, o parte din marile spirite ale Culturii românești cu rosturi proeminente în Cultura Universală: Ioan Cassian, Dionisie Exigur, Nicolae Olahus, Nicolae Milescu Spătarul, Dimitrie Cantemir, Ioan Micu (Clain), Nicolae Bălcescu, Anna de Noailles-Princesse Brancovan, Princesse Bibesco, Panait Istrate, George Enescu, Constantin Brâncusi, Tristan Tzara, Henri Coandă, Mircea Eliade, Eugen Ionescu, Virgil Gheorghiu, Emil Cioran, ca să-i amintesc numai pe cei mai des pomeniți în vremea noastră, s-au inspirat din valorile tradițiilor populare și religioase ale poporului care i-a odrăslit, dândumanităii repere de înaltă valoare artistică, istorică și literară, afirmându-si, fără să ezite, sorgintea românească.

ICOANA ORTODOXA

Având în vedere că *Buletinul Parohiei noastre* se vrea "o publicatie de informare și edificare sufletească"¹, care urmăreste să dea posibilitatea românilor ortodocși din diaspora "să-si promoveze valorile nationale, îmbogătind cu avutul propriu, patrimoniul spiritual și cultural al obștilor în mijlocul căror s-au strămutat și trăiesc acum"², vom încerca, în rândurile ce urmează, să prezintăm una din valorile specifice ce definesc, individualizează, și au adus un aport de mare valoare la conturarea spiritualității creștine de-a lungul veacurilor. Este vorba despre icoana ortodoxă ca obiect de cult.

Derivat din grecescul "eikon", cuvântul *icoană* înseamnă *imagine*. Icoanele reprezintă pe Isus Hristos, pe Maica Domnului sau pe sfinti.

Primele icoane au fost pictate la începutul erei creștine. Cele mai vechi s-au păstrat în catacombele din Roma, în Capadochia și în Muntele Sinai. Cultul lor, viu în Imperiul bizantin, s-a răspândit în tot bazinul Marii Mediterane. Criza iconoclastă apărută în Imperiul bizantin la sfârșitul sec. VII și continuată cu scurte intermitente în sec. VIII, perioadă cînd multe icoane au fost distruse în chip barbar, s-a terminat în 787 prin Sinodul VII Ecumenic, de la Niceea, unde s-a hotărât, în termeni definitivi, cinstirea icoanelor și fundamentalul teologic al acestei cinstiri. După o scurtă perioadă iconoclastă la începutul secolului al IX-lea (în timpul împăratului Leon V Armeanul 813-820), prin Sinodul de la anul 843, de la Constantinopol, ortodoxia iesind victorioasă, s-a condamnat definitiv iconoclasmul. În amintirea acestei victorii, Biserica a instituit sărbătorirea Duminicii Ortodoxiei, în fiecare an, în prima duminică din Postul Mare.

Scopul icoanei nu este unul artistic, de a satisface privirea omenească, ci de a ne ajuta să contemplăm pe Cel fără de care viața noastră nu are sens. O icoană nu se priveste, ea se contemplă, ea e făcută ca să hrănească meditația.

Dar cine poate să execute o asemenea sarcină grea, să-si asume o atare răspundere, și anume: să redea pe o bucată de lemn chipul lui Iisus sau al Maicii Sfinte? Sf. Ioan Damaschinul, unul din primii teologi ai icoanei, răspunde clar la întrebarea: "cum să

redai imaginea celui invizibil? cum să reprezinti pe Cel care n-are nici greutate, nici mărime nici margini? Dacă ai înțeles că Cel fără de trup s-a făcut om pentru tine, atunci poti fără nici o îndoială să-i redai înfățisarea omenească. Din moment ce Cel nevăzut s-a făcut văzut luând trup, poti să-i pictezi chipul". Aceasta este fundamentalul teologic care stă la baza pictării icoanelor.

In traditia ortodoxă icoanele sunt executate de călugări, în mânăstiri, după o lungă perioadă de post și rugăciune. Reusita unei icoane depindea în mai mică măsură de talentul pictorului. Primordială era credința și evlavia lui. Caci a picta o icoană nu e un gest artistic, ci o rugăciune înăltată lui Dumnezeu. Majoritatea icoanelor nu sunt semnate. Acest fapt demonstrează atât umilinta pictorilor cât și vointa lor de a dispărea complet în fața subiectului pictat și de a rămâne anonimi.

Călugărul iconograf trebuie să respecte tradiția și regulile care stau la baza artei pictării icoanelor, el nu are dreptul să inoveze sau să se ghideze după propria lui inspirație.

In Occident a existat o iconografie creștină de o înaltă spiritualitate dar au dispărut după ce Carol cel Mare (768-814) a primit o traducere latină a actelor Sinodului de la 787 pe care l-a combătut prin celebre scriere polemică "Libri Carolini" și, mai ales, după marea Schismă de la 1054. Cultul lor a dispărut, deasmenea, iar locul lor în biserică a fost luat de tablouri cu subiecte religioase. Pentru ei icoana este un simplu obiect de artă orientală și nimic mai mult. Or icoana este o adeverată teologie în imagini care vizualizează și mărturiseste în linii și culori credința ortodoxă. Apusenii, modificând credința creștină autentică, au renuntat și la icoane înlocuindu-le cu tablouri religioase cum sunt cele din timpul Renasterii când, sub penelul pictorilor mai mult sau mai puțin credinciosi, Dumnezeu era redus numai la dimensiunea lui umană, golindu-L de orice atribut divin. Acest gen de pictură se situează la antipodul iconografiei.

Prin urmare, icoanele au dăinuit acolo unde credința ortodoxă a persistat, ele fiind indisolubil legate de această credință și nu se poate imagina ortodoxie fără icoane. Înlocuindu-le cu tablouri, Apusenii și-au creat o pictură pe măsura credinței lor.

As încheia acestă succintă prezentare citându-l tot pe Sf. Ioan Damaschinul, cel mai mare apărător al icoanelor în perioada iconoclastă: "Dacă un păgân vine la tine și îți spune: "arată-mi credința ta", să-l iezi de mână, să-l duci într-o biserică și să-i arăți sfintele icoane".

¹ Vezi articolul program intitulat "Căteva jaloane" din *Invierea Domnului-Auferstehung Christi*, Anull, n°1/1983, p. 7.

² Ibidem

In ce măsură a cultivat poporul român dragostea pentru împodobirea bisericilor cu icoane și pictură în frescă, ne-o arată nu numai prezenta icoanelor românesti, la loc de cinstă, pe multe din meridianele globului³, ci și faptul că suntem singurul popor care ne-am înpodobit bisericile cu pictură în frescă chiar și în exterior.

Ca un omagiu adus sensibilității pentru spiritual și frumos a poporului român, amintim, în acest context, că la Palatul Consiliului European din Stasburg s-a deschis anul acesta o expoziție intitulată: "TRESORS EN BUCOVINE une exposition proposée par Joern STEGEN", ce cuprinde 20 de panouri cu reproduseri ale unor superbe reprezentări iconografice de pe peretii celebrelor mănăstiri din nordul Moldovei. Despre importanța acestei manifestări culturale dedicate spiritului creativ al poporului român, ne vorbeste atât textul de pe primul panou al expoziției⁴, cât și durata ei⁵.

Remarcăm, de asemenea, în ultimele decenii, un interes tot mai accentuat al Bisericilor apusene pentru icoana ortodoxă în general, încât nu mai suntem surprinși să întâlnim, atât în bisericile catolice cât și în cele evanghelice-protestante, icoane ortodoxe asezate, la loc de cinstă, cel mai adesea pe Sfânta Masă. În mod cert această remarcabilă prezentă ortodoxă în occident, este aportul emigratiei ortodoxe, în primul rând a celei rusești, dar și a celei românesti⁶, încât

³ Vezi Virgil CANDEA și Constantin SIMIONESCU, *Prezente culturale românesti, Istambul, Ierusalim, Paros, Patmos, Sinai, Alep*, București, 1982,

⁴ "Les monastères de la Bucovine, au nord de la Roumanie, construits aux XVe et XVIe siècles, sont l'exemple type du "style moldave" qui représente une harmonieuse fusion des traditions artistiques populaires et de certaines influences byzantines et gothiques.

Les fresques à l'extérieur et à l'intérieur des églises sont des véritables "bibles illustrées" et des chroniques épiques propres à frapper l'imagination des paysans guerriers: un programme éducatif du Moyen Age et un message pour la rédemption de l'homme".

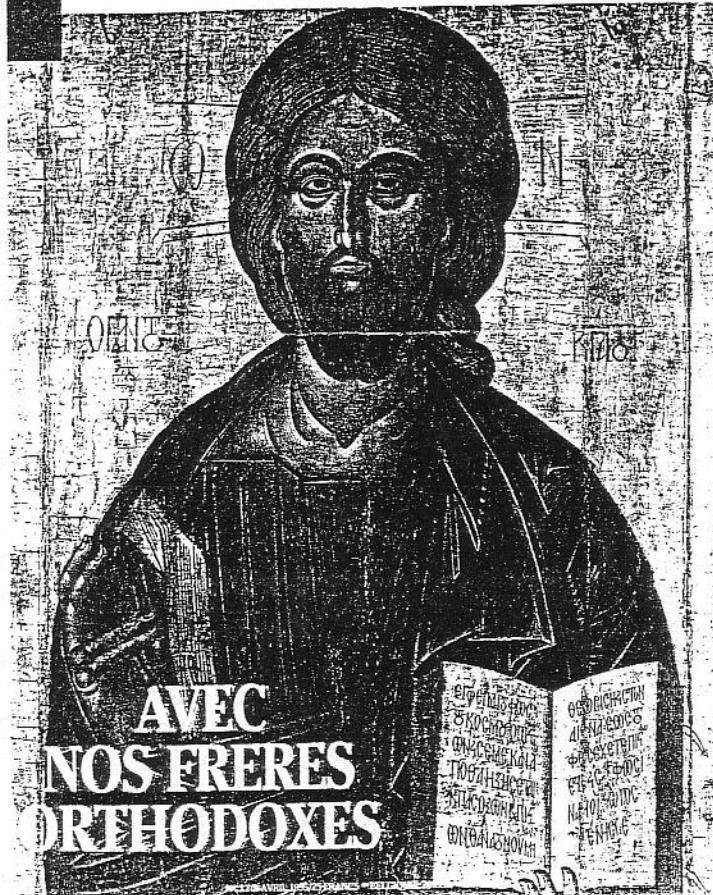
⁵. Din luna decembrie 1994 până în luna iunie 1995.

⁶. Amintim numai câteva biserici catolice pictate de către pictori români: capela Universității din Heidelberg și capela Universității din Freiburg im. Br., pictate de către Corina Sombart (fiica fostului profesor și rector al Universității din Iași ...Leon); capela Institutului ecumenic de la Regensburg,

putem afirma că emigrantii ortodocși au "îmbogățit cu avutul propriu, patrimoniul spiritual și cultural al obștilor în mijlocul cărora s-au strămutat și trăiesc acum".

Prof. Maria Iuliana MOLNAR

prier

Revista romano-catolică "PRIER" ce este difuzată în sute de mii de exemplare în Franța, Belgia, Elveția și Canada, ilustrează unul din numerele pe anul 1995, cu frumoasa icoană ortodoxă "Iisus învățător".

pictată în anul 1993 de către pictorul Grigore Popescu,

ROMANI CELEBRI CONSTANTIN BRANCUSI

(1876-1957)

Le Centre Georges-Pompidou lui consacre sa première grande rétrospective en France

Brancusi, l'empereur des formes

Ce sculpteur d'origine roumaine estimait que l'art se réalisait comme un crime parfait. Aujourd'hui, une extraordinaire exposition présente ses œuvres majeures. Plus qu'une fête, c'est un événement !

L'aventure de Constantin Brancusi commence le jour où il assemble les planches d'une caisse de bois pour faire son violon. C'était en 1894, à Craiova. Fils de paysan, il avait 18 ans. Il démonte alors un castagnier et achète un violon dans un village roumain rural, au pied des Carpates, pour la maison où ses deux frères le maltraitent depuis la mort de son père. Un client l'émerveille et propose de faire cuire ce jeune garçon si doué à l'école des Arts et Métiers de Châlons, Brancusi passe alors à Craiova et va à Bucarest étudier la sculpture. Déjà qu'il ne peut obtenir de bourse pour l'Italie, il décide de se rendre à Paris. Il n'a pas d'argent. Qu'à cela ne tienne ! Ses affaires empaquetées dans un baluchon, il entre dans la plus grande partie mondiale : l'Angleterre, l'Allemagne, la Suisse. À Bâle il vend sa monture et ses vêtements pour pouvoir se nourrir. En arrivant en France, épaisse, il tombe malade et est hospitalisé pour une pneumonie virale.

A Paris, où il arrive en 1905, il gagne sa vie en écrivant et en plonge dans les restaurants. Le dimanche, il est chassé en bedaine à l'église roumaine. Mais il expose et obtient de travailler dans l'atelier de Rodin, Bourdelle, d'où il reçoit de bons conseils et de l'affection : « Rien ne poussera à l'autre des grands artistes », explique-t-il. Et de réaliser, dès 1907, « le Baiser », une sculpture qui souligne la distance que Brancusi établit avec le maître. « L'artiste », dit-il, « représente pour moi le chemin de Dürer », écrit-il plus tard.

Rodin et les autres artistes modèlent la terre. Lui, il taille directement la pierre et s'oppose aussi à ce qu'appelle avec mépris la « sculpture-objets », celle qui respecte la figuration. Longtemps il l'avait pratiquée, puis, raconte-t-il : « un jour, j'ai enlevé ; il eut le sentiment que plus il éliminait, plus il était des œuvres ». Seule critique dénuée pour lui l'essentielle des choses. Il ne veut pas « rappeler l'âge d'antan coupé d'aujourd'hui ».

maitre de tous les temples anonymes de ce monde qui se soucie et redoute ;

Assidûment, Brancusi fréquente le Musée Guimet. Il y admire les sculptures khmères. Au Louvre, il s'intéresse aux salles égyptiennes. Ce sculpteur qui inaugure l'art moderne est créé des civilisations antiques, de l'art peint qui déclina-

stantines en bois de Gauguin lui ont fait entrer. Il ne se soucie pas de modernité, mais d'échapper au temps, aux émotions, aux émotions de la gare. Il veut dépasser

dans le 15e arrondissement, derrière Montparnasse. Les sculpteurs naissent autour de lui, il les installe différemment, inventant de nouveaux dialogues entre elles, changeant leurs voix. Cet atelier, écrit Cocteau, ressem-

ble à « un passage de préhistoire : des arbres d'arbre, des blocs de pierre, un jour ». Brancusi se présente là comme un cratère, un vase : « Je ne suis plus de ce monde. Je suis loin de mon monde et désoeillé de ma personne. Je suis dans l'oubli et l'oublié de ma personne. » Ses amis l'appellent alors Marcel Duchamp, Erik Satie, Raymond Radiguet, Picasso, Max Ray, Ezra Pound... Faunes joyeux encore, alors on peut voir si le poème dessine par Brancusi.

Autre visiteur : Nelly Rooselovitch, une femme qui, à l'époque l'an des administratrices,

les plus importants du Musée d'Art moderne de New York. Ce dernier aimait raconter comment, ayant demandé à Brancusi s'il pouvait lui être utile, l'artiste avait rétorqué : « Prenez donc ce bâton à nez et allez au travail ». Il l'a fait faire à l'atelier, laboratoire des formes. Brancusi le lègue à l'Etsa française, qui en herbe donc à sa mort en 1957. Pour le 10e anniversaire de la création du Centre Pompidou, en 1997, l'atelier Brancusi sera enfin rouvert dans un nouveau bâtiment conçu par Jean Nouvel.

Assidûment, une partie seulement de ce lieu magique est reconstruite dans l'exposition. Mais celle-ci, magnifiquement orchestrée, nous offre un parcours exemplaire à travers l'œuvre de Brancusi avec plus de 100 sculptures, 38 dessins et des photographies prises par le sculpteur lui-même. On

« Nous ne savons le réel que

Brancusi, magicien de la forme

Surfaces lisses ou galbes arondis, on a envie de caresser ses sculptures. Le centre Georges-Pompidou, à Paris, rend hommage à Constantin Brancusi.

C'est tellement dommage de gâter une belle matière en y creusant des petits trous pour les yeux, les cheveux, les

lequel il faisait chauffer ses instruments de travail et coulait le bronze. A l'étage il avait sa chambre, fort modeste. Le tout était recouvert d'une poussière blanche que soulevait son travail. Brancusi était un merveilleux petit homme à barbe, aux yeux sombres, perçants : un mélange de paysan madré et de génie.»

Né en Roumanie, dans un vil-

sée de quelques incisions pour marquer les cheveux et animée d'un léger relief en forme de nez, connaît plusieurs répliques en bronze et en albâtre. La même année, il sculpte *L'oiseau Maiastra* dans le marbre, puis en coule un autre dans le bronze. D'un thème surgi de l'enfance, Brancusi a voulu rendre l'essence de tous les oiseaux. A propos de son

Brâncusi, împărat al formelor, "Brâncusi, magician al formei", asa își intitulează revistele franceze "Le Nouvel Observateur" și "La Vie" elogioase articole, pe mai multe pagini, închinante creației lui Constantin Brâncusi.

Deschidem această rubrică dedicată personalităților odrăslite de poporul român care i-au descătusat uriașele energii creative impunându-l atenției și prețurii întregii lumi, prin prezentarea sculptorului **CONSTANTIN BRANCUSI**, în opera căruia "avem una dintre cele mai pure expresii ale spiritualității românești"¹. Am fost determinati în această alegorie atât de faptul că cele mai înalte foruri ale culturii franceze îi pregătesc o sărbătoare deosebită în anul 1995², cât și de faptul că mesajul religios al operei lui Brâncusi a fost foarte putin scos în evidență de către criticii de artă care i-au analizat opera.

In ceea ce priveste sărbătoare lui în Franță, în anul 1995, sunt anunțate deschiderea primei mari expoziții retrospective la Centre Georges-Pompidou,

mai multe emisiuni la Televiziunea Franceză precum și apariția unui important număr de cărți referitoare la viața și opera sculptorului român³.

Ar fi inutil să facem aici un elogiu al personalității lui Constantin Brâncusi⁴. Este

³ Din cărțile anunțate pentru anul 1995, amintim: M. ROWELL "Brancusi", Gallimard, 400p.+590 ilustrații; M. TABARAT, "Brancusi, l'inventeur de la sculpture moderne", coeditions Centre Georges-Pompidou-Gallimard, 128p.+150 il.; S. FAUCHEREAU, "Sur les pas de Brancusi", 208p.+60 il.; M. ROWELL, A. PALEOLOGUE, A. BIRO, "Brancusi contre Etats-Unis, un procès historique, 1928", 144 p.; P. HULTEN, N. DUMITRESCO-AI. ISTRATI, "Brancusi", Flammarion, 336 p.; El. A. BROWN, "Brancusi photographe", 80 p.+57 il., Ph. DEGEORGES, "Brancusi par Brancusi", CD.

⁴ Despre Constantin Brâncusi s-a scris foarte mult. Dan Grigorescu, într-o bibliografie selectivă din anul 1980, semnalează 170 de cărți din cele peste o mie de titluri care tratează despre opera și viața lui. Vezi Dan GRIGORESCU, "Brâncusi", Editura Meridiane, Bucuresti, 1980, p. 51-54.

1. Vasile FLOREA, "Arta românească modernă și contemporană", Bucuresti, 1982, p. 237.

2. Centrul Georges-Pompidou îi va consacra prima mare expoziție retrospectivă în Franță.

suficient să constatăm că cele mai mari muzeu de artă ale lumii să mândresc să aibă în colectiile lor chiar numai una din operele sale.

Desi scopul acestui "Buletin parohial" este, înainte de toate, edificarea sufletească, nu intentionăm să elaborăm un studiu aprofundat privind inspirația biblică și mesajul religios al operei lui Brâncusi. Nu ne-ar permite-o nici spațiul limitat și, o recunoastem cu umilință, nici nu suntem suficient de introduși în opera marelui sculptor pentru a elabora un asemenea studiu. Ne vom mărgini să semnalăm câteva aspecte legate de interesul și dragostea pe care le-a purtat, Constantin Brâncusi, Bisericii ortodoxe, încă din copilarie -dar și mai târziu când a devenit celebru- și să prezentăm câteva din operele lui de certă inspirație biblică.

Născut la 21 februarie 1876 în Hobita (jud. Gorj) din părinti nevoiasi, Constantin Brâncusi va fi confruntat, încă din copilarie, cu multe greutăți. Mama sa Maria din "neam de clerici ortodocși" tinea cu tot dinadinsul să-l vadă preot, dar greutățile familiale n-au îngăduit trimiterea lui la cursurile de zi în seminar. Credem că este important de subliniat faptul că preotul din Hobita, de care era foarte apropiat, remarcând talentul său pentru sculptură (cioplise niste "diple"-viori), l-a recomandat lui Grigore Gabrielescu -partenerul Haricleei Darclée- care a rămas impresionat de talentul său și l-a sfătuit să-l cultive. Tot la îndemnurile și prin mijlocirea preotului din Hobita va fi înscris, la 1 septembrie 1894, la "Scoala de meserii" din

Craiova, obținând și un ajutor de 200 de lei, anual, de la epitropia bisericii "Maica Domnului" ("Madona Dudu"), cu condiția să "facă pregătire pentru seminărie". Încă de pe acum Tânărul Brâncusi cântă ca solist în corul bisericii "Madona Dudu", pasiune ce-l va preocupa toată viața, angajându-se -după ce se va înscrive la "Scoala de Arte Frumoase din București în anul 1898- cântăret la biserică "Izvorul Tămăduirii" și apoi corist la biserică "Mavrogheni". Pasiunea sa pentru cântarea bisericească a atrăs atenția dirijorului și compozitorului D. G. Kiriac, care l-a angajat permanent în corul societății "Carmen", iar mai târziu, ajuns la Paris, va sluji ca paraclisier la biserică română, timp de trei ani, și va cânta în corul bisericii până la sfârșitul vietii. Această îndelungată ucenicie în slujirea Bisericii lui Iisus va avea o influență de netăgăduit asupra creației sale artistice. Opere ca "Cumintenia pământului" "Adam și Eva", "Rugaciunea", "Miracolul", "Fiul risipitor", "Masa tăcerii", "Poarta Dragostei", "Coloana fără sfârsit" sau "Mâiastra" nu sunt altceva decât întruchipări sculpturale de o mare valoare artistică a meditatilor sale prilejuite de ucenia și slujirea sa în Biserica Mântuitorului.

Biserica „Madona Dudu” din Craiova

Însistăm asupra acestei influente deoarece nu sunt putini creștinii ortodocși din vremea noastră care consideră că Biserica ortodoxă este depăsată de evoluția societății și că ea nu mai poate să ofere omului modern un ideal care să corespundă aspirațiilor sale de viață, în veacul al XX-lea. Dar iată că cel care a revoluționat sculptura modernă ne demonstrează contrariul.

Pentru a înțelege mai bine atasamentul lui Constantin Brâncusi fată de poporul român și fată de Biserica ortodoxă, redăm mai jos o impresionantă marturie a episcopului român Teofil Ionescu, care l-a cunoscut îndeaproape și care l-a "grijit" (i-a dat grijania) pentru "Marea Trecere".

Il cunosc pe fratele Costache încă din tinerețe, fiindcă am slujit cu el, atât în America, cât și la Paris. Lui plăcea să asculte sunetul clopotelor mai ales când începea Liturghia.. După ce l-a anaforă îmi săruta mâna și-mi spunea: "blagosloviti și iertati"..., facea aceasta ca o vie aducere aminte și o recunostință fată de viața pe care a dus-o pe lângă mânăstirile din țară.

Avea mulți prieteni peste ocean și întodeauna îi plăceau discuțiile în afara operei lui. La multe biserici românesti din America a făcut diferite donatii și tinea mult la mama lui.

Constantin Brâncuși cintăret și slujitor la Capela română din Paris

In pomelnicul de aici se află răposatii din familia lui. "Ion și Maria" și mi-a lăsat cu limbă de moarte să-i pomeneșc.

Mi-aduc aminte că în postul mare, 1957, la începutul lui martie, a venit și a cerut să se spovedească și eu i-am trimis acasă un preot, fiindcă îmi spusese că nu mai poate veni din cauza piciorulu, și a venit preotul a doua zi și mi-a spus: "Vlădică, Constantin fratele a înebunit și a dat cu bastonul după mine și mi-a spus că el dorește să fie mărturisit de episcop român și că de-aia și-a închinat viața României și a slujit Bisericii românesti".

M-am dus la el... era slab și singur, pe o canapea simplă, înconjurat de instrumente de lemnărie, multe rupte și lovite, iar capra pe care modela piesele era răsturnată....

- Ce faci, frate Constantine?

- Slavă lui Dumnezeu bine pentru suflet, dar sunt chinuit de acest lut pe care îl mai port.

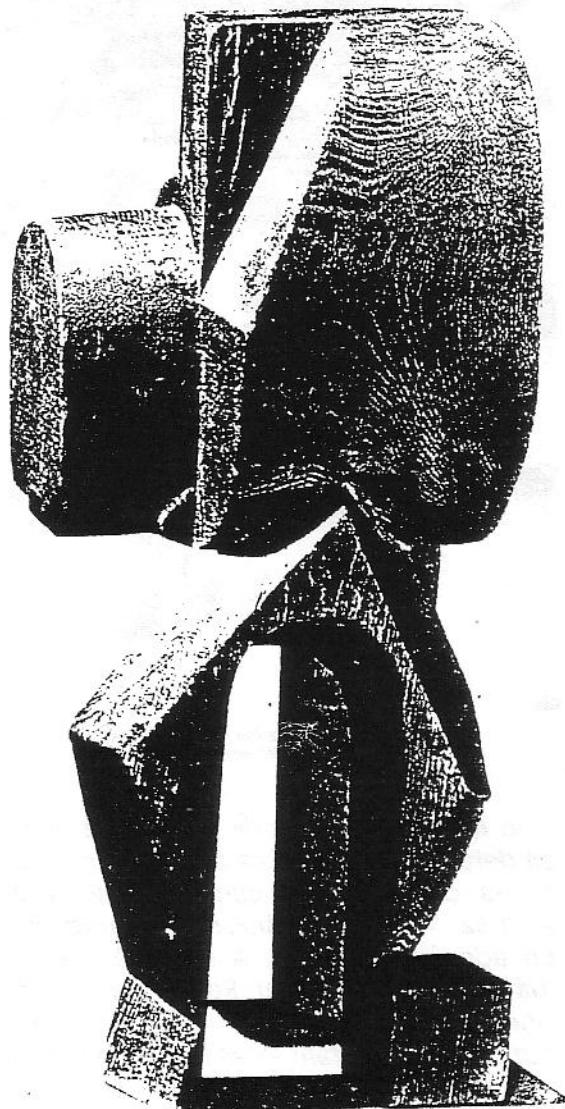
Ochii săi vioi păreau obositi, am căutata să depărnam amintirile și mi-a tăiat-o ca niciodată:

- Părinte episcop Teofil, am o rugă, respectă ceea ce a zis Mântuitorul: "...cărora le veti ierta păcatele, vor fi iertate..." (Matei XXVIII, 19 s.u.) și vino lângă mine.

După ce mi-a răspuns la câteva întrebări ale spovedaniei, ca la pravilă, am zis să-i dau o epitimie (canon), iar el mi-a spus:

- Mor neämpăcat sufleteste că nu pot să-mi dau sufletul în tara mea, iar material că voi putrezi în pământ străin departe de fiinta cea mai dragă, mama mea...

N-am crezut că sufletul său este asa de curat, îl credeam altfel. I-am dat Sfânta Impărtășanie, s-a închinat, a mai cerut cuvenita iertare și a îngânat rugăciunea: "Nu spre judecată sau spre osândă să-mi fie împărtășirea cu Sfintele Tale Taine, Doamne, ci spre tăâduirea trupului și mantuirea sufletului..."

FIUL RISIPITOR - lucrarea cea mai elaborată arhitecturată din creația brâncusiană-lasă să se deslusească un personaj îngenuncheat, purtând o povară pe umeri și sprijinindu-se de pământ. Astfel a înțeles Brâncuși să sugereze marea dramă a rătăcirii și a căinței.

Asa a fost ultima mea întâlnire pe patul suferinței, cu marele sculptor.

Peste o săptămână, am aflat că închiseșe ochii pentru todeauna, ziarele parisiene și străine aduceau ultimul omagiu, "tăranului de la Dunăre".

L-am adus în biserică ortodoxă română din Paris în care cântase și slujise peste patruzeci de ani.

Un adevărat pelerinaj era lângă catafalcul său.

Am rânduit să se citească *Psaltirea* și i-am făcut slujbă după rânduială.

Mormintul Marelui sculptor român
din Cimitirul Montparnasse din Paris

In necrologul rostit de către mine, am arătat că defunctul nu numai că a tinut la neamul său, ci i-a dăruit încă o cunună a vesniciei prin arta sa. Tuturor românilor din Franța le-a fost un adevărat patriarh. A stiut să respecte pe înaintașii făuritori ai României: Alecsandri, Ghica, Bâlcescu, Cuza etc. precum și pe ctitorul acestui sfânt locas Ioasaf Snagoveanu.

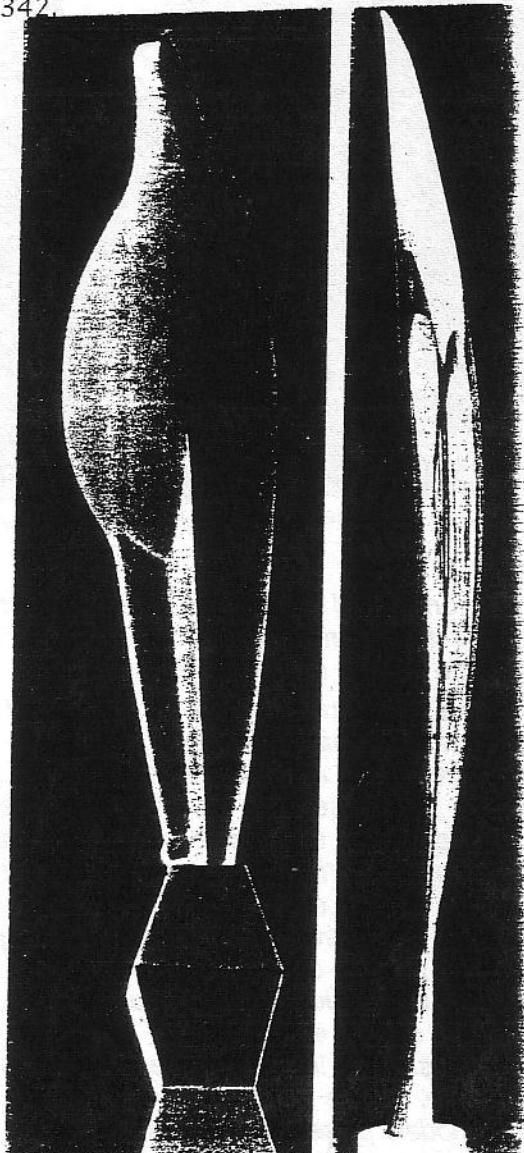
L-am transportat apoi la cimitirul Montparnasse, unde îmi spusese că vrea să fie dus. aici au vorbit o serie de oficialități și oameni de artă străini și români...

Ce as mai putea spune decât citând oful său sufletesc și povata să permanentă pe care le-a dat publicitatii și Petre Neagoe (Saint of Montparnasse-), "Ascultă sfaturile Sfintilor: eliberarea de patimi, înfrângerea poftelor și

ferirea de greseli. Aceste trei lucruri sunt zalele și scutul sufletului... Având această armură esti puternic împotriva răului și devii invincibil..."

Asa l-am cunoscut și aceasta a fost legătura mea cu sculptorul Constantin Brâncuși care a lăsat în Testamentul său ca înmormântarea să fie cât mai simplă. Asa se explică respectul său pentru obiceiurile poporului român⁵.

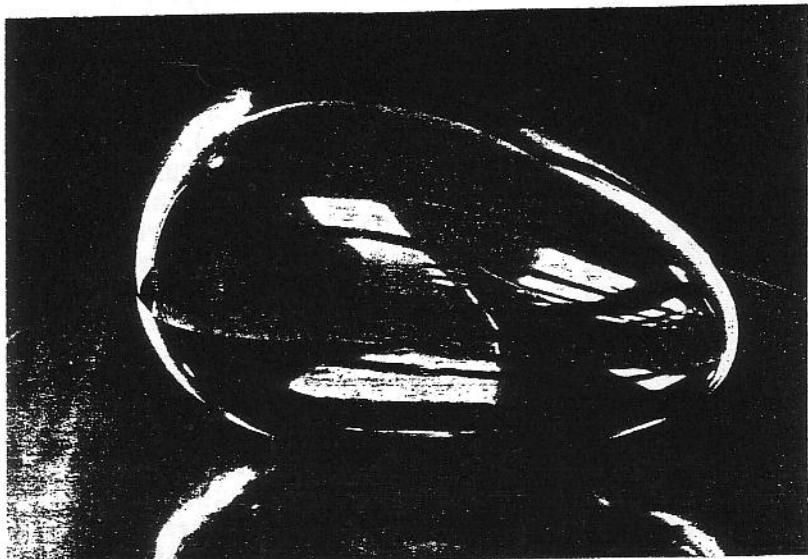
5. Mărturie consemnată de către Diaconul Petre I. David la 17 august 1974 și publicată în articolul aniversar "Arta și cultura coordonate ale eternității unui popor. Centenarul nasterii lui Constantin Brâncuși(1876-1976)", în revista "Biserica Ortodoxă Română", nr. 3-4/1976, p.323-342.

Măiastra - "pasare suflet", "pasarea dintre tărâmuri". "Fiinta care veghează asupra Marii treceri în lumea albă a morților". "Măiastră a nuntii postume".

"Am vrut, spune Brâncuși, ca Măiastra să-si ridice capul fără a exprima prin aceasta miscare, mândrie, orgoliu sau provocare. A fost problema cea mai grea și doar după un lung efort am ajuns să redau această miscare integrată în tâsnirea zborului".

Câteva opere de inspiratie religioasă.

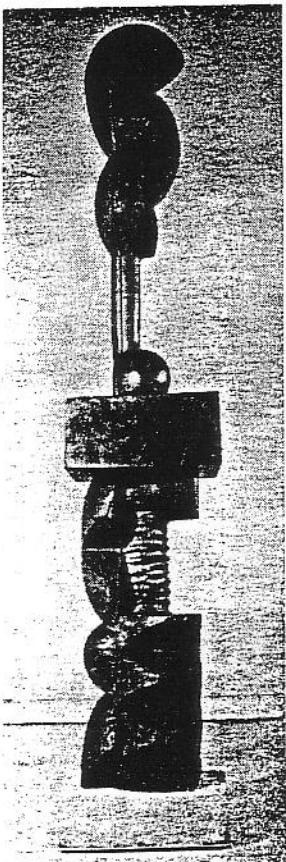

INCEPUTUL LUMII, bronz 1924.

"Brâncuși nu se sfiese să lase a vorbi materia, care nu este amorfă decât pentru cine nu se pricepe să recunoască în ea rezultatul unei lucrări plastice infinit mai perfecte decât a omului". "Arta nu e o evadare din realitate, ci un zbor într-o realitate nouă, în singura realitate de aici înainte valabilă". (Tudor Vianu)

CUMINTENIA PAMANTULUI - dezvăluie puterile ascunse ale lumii, întrupate acum în aceste forme ce aveau să conducă spre linistea creatiei din **Inceputul Lumii**.

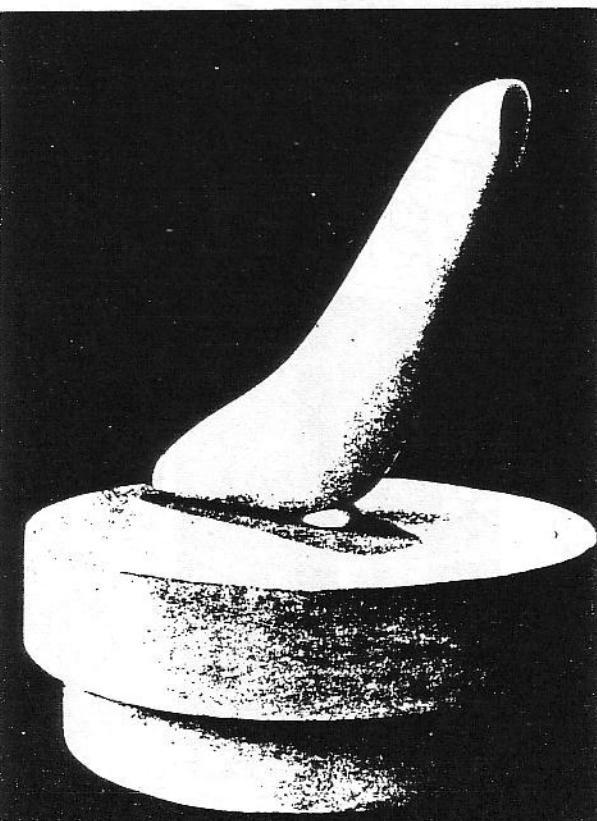
"Cumintenia pământului" nu poartă înea altă enigmă, poate, decât enigma devenirii întru ființă a omului. Este ca și cum Brâncuși ar fi sculptat nu devenirea întru ființă a unui lucru de pe pământ ci devenirea întru ființă, într-o menesc, a Pământului însuși". (Const. Noica).

ADAM si EVA
lemn, 1910-1921

CUMINTENIA Pământului, calcar, 1907.

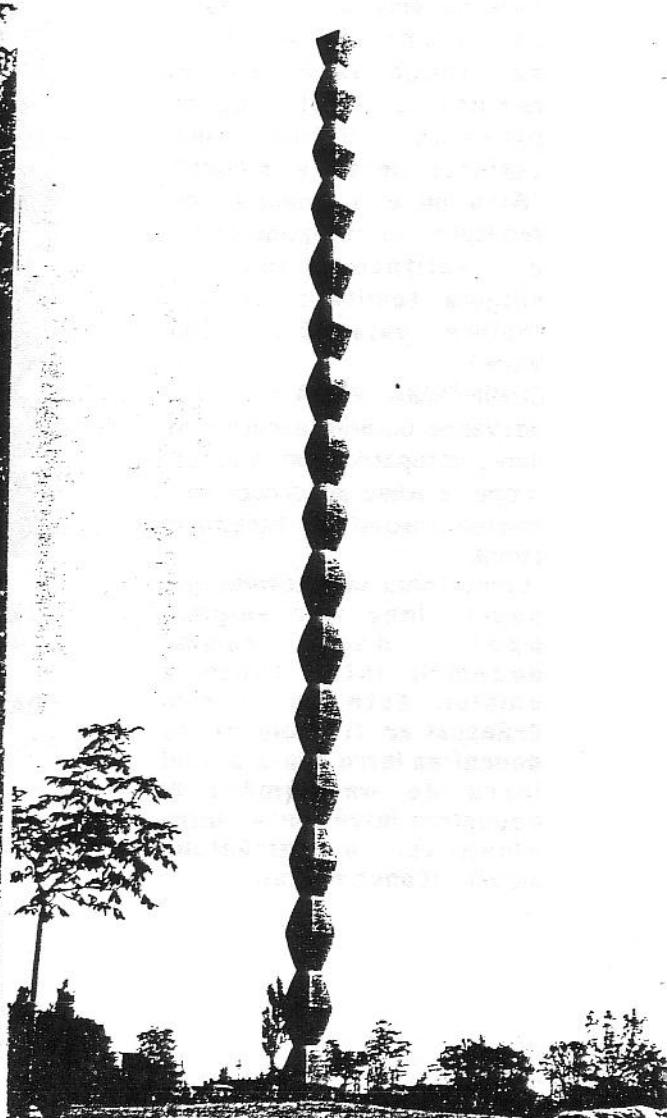
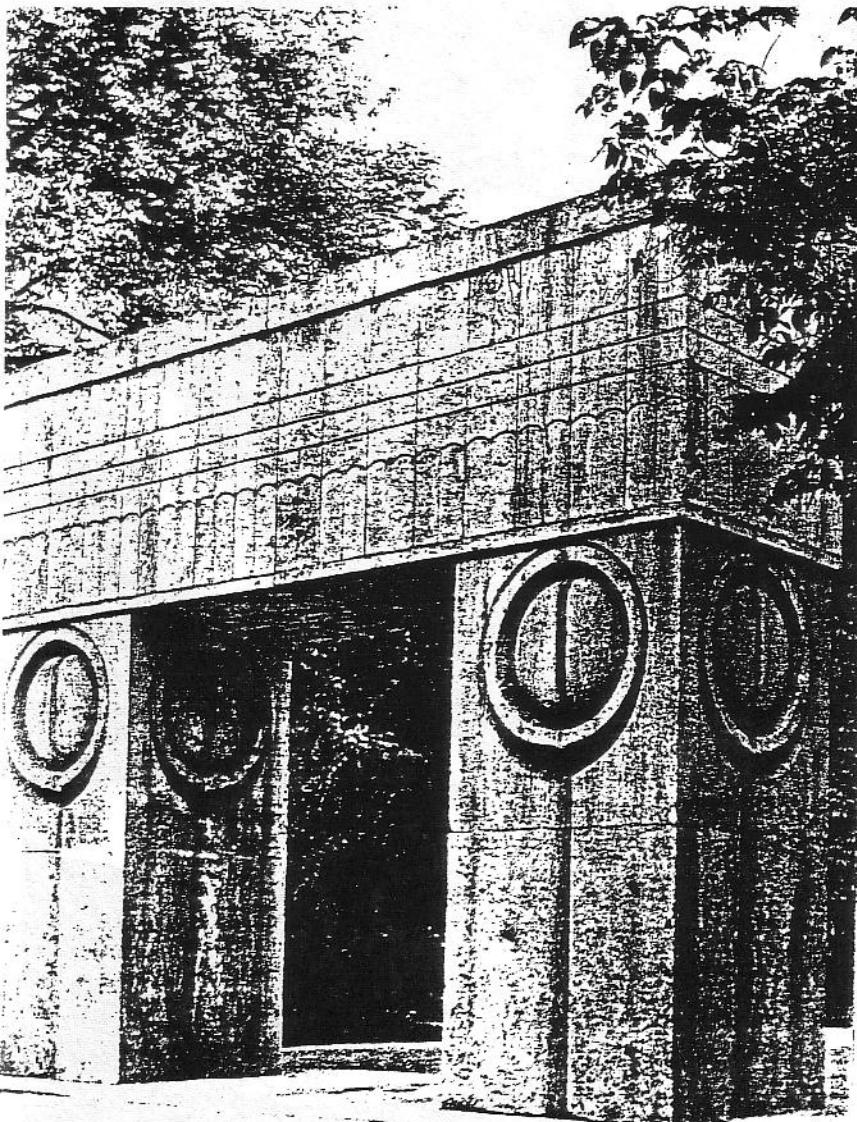

MIRACOLUL, marmură, 1936

Complexul de la Târgu Jiu, cel mai vast ansamblu sculptural al secolului nostru, cum îl socotea Jean Arp (îtreaga axă a complexului = 1753 m.), MASA TRACERII, POARTA DRAGOSTEI și COLORNA FARA SFARSIT (1937), închinat memoriei ostașilor români din Primul război mondial, este o operă a cărei țăltă semnificatie a fost adesea interpretată evanghelic. MASA cu cele 12 SCRUNE îl reprezintă pe Mântuitorul Hristos cu cei 12 Apostoli care învăță că prin dragoste (POARTA SARUTULUI) se ajunge la nemurire, la viața eternă (COLORNA FARA SFARSIT).

Dragostea se împlinea, simbolic, în centrul ansamblului (POARTA SARUTULUI), care proslăueste viața de dincolo de moarte a ostașilor eroi.

ACADEMICIANUL PREOT-PROFESOR DR. DUMITRU STANILOAIE

In dimineața zilei de 5 octombrie 1993, cu sase săptămâni înainte de a împlini venerabila vîrstă de 90 de ani, Dumnezeu a chemat la Sine pe cel ce a fost preotul, profesorul, teologul și omul de înaltă cultură, doctor honoris causa a mai multor Universități, iar după căderea comunismului, membru al Academiei Române, Dumitru Stâniloaie.

Considerăm că evocarea personalității "preotului și savantului în știința sacră a teologiei" Dumitru Stâniloaie, este pe linia preoccupărilor acestei rubrici a Buletinului nostru parohial, deoarece Părintele profesor a fost considerat nu numai "patriarhul teologiei românesti", "dusman al poporului și al clasei muncitoare", ci și "cel mai mare teolog ortodox al secolului al XX-lea"¹.

Pentru a avea o idee de ceea ce reprezintă monumentală sa operă, ce cuprinde peste o mie de titluri, redăm mai jos numai câteva cărți care i-au fost traduse în limbi de largă circulație, și care ilustrează interesul pe care l-a stârnit gândirea sa teologică în afara granitelor României:

Dieu est Amour, trad. D. Nesser, Geneva, 1980;

Theology and the Church, trad. R. Berringer, New York, 1980;

Rugaciune, libertate, sfintenie, (în lb. greacă), Atena 1980;

Prière de Jésus et expérience du Saint-Esprit, Paris 1981;

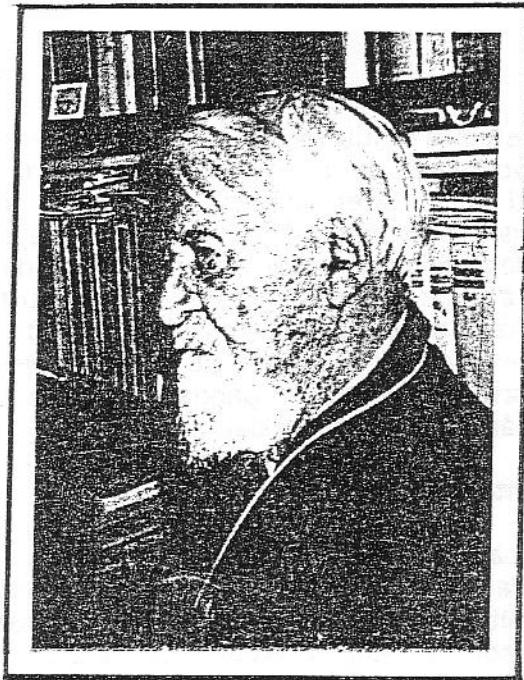
Osé comprendre que je t'aime, Paris, 1983;

Orthodoxe Dogmatik, vol. I, trad. H. Pitters, Stuttgart, 1985;

Le génie de l'orthodoxie, Paris, 1985;

Orthodoxe Dogmatik, vol. II, trad. H. Pitters, Stuttgart, 1988.

Tot ca o recunoaștere a valorii operei sale pe plan internațional, mentionăm că Părintele profesor Dumitru Stâniloaie a fost invitat să conferinteze la Universitățile din Freiburg și Heidelberg, în anul 1968, la Oxford în 1969, la Vatican în 1971, la Tesalonic și Atena în 1976, la Paris și Londra în 1981, la Tübingen, Belgrad,

New York, Boston, Detroit, Chicago și Washington în 1982, din nou la Atena în 1983. În același context amintim că a fost ales "Doctor Honoris Causa" al Universității din Tesalonic în anul 1976, al Institutului ortodox Saint Serge din Paris în anul 1981, al Facultății de Teologie din Belgrad în anul 1982, al Facultății de Teologie din Atena în 1991 și al Universității din București în 1992. În anul 1981 este premiat la Londra cu distinctia onorifică "Crucea Sf. Augustin din Canterbury", pentru merite teologice și creștinesti și în anul 1982 i se acordă premiul "Lucas", al Facultății de Teologie din Tübingen iar în anul 1992 devine membru titular al Academiei Române, după ce, cu doi ani înainte, fusese ales membru corespondent. Parafrăzând putin, am putea spune și noi cu cronicarul: "Iată că se mai nasc și în România oameni".

Dar Părintele profesor Stâniloaie a fost și un luptător anticommunist de înaltă probitate morală. Pentru a pune în evidență această latura a activității sale, redăm în cele ce urmează, un interviu realizat de revista "NU", în anul 1992, cu fostul său coleg de inchisoare politică Liviu Brânzas.

"Părintele Stâniloaie este teologul care și-a aureolat opera prin suferință".

Red. Părinte Liviu Brânzas, sunteți unul dintre tot mai rarei supravietuitori ai gulagului românesc care au stat în inchisoare cu Părintele Dumitru Stâniloaie. Orice marturie despre el este importantă, mai ales a Dvs., care sunteți preot.

Liviu Brânzas: Trebuie să precizez că eu am intrat în inchisoare ca elev de liceu.

¹ Olivier CLEMENT, Preface la Dumitru STANILOAIE, *Prière de Jésus et expérience du Saint-Esprit*, Théophanie, Paris 1981, p. 7.

Experienta spirituală pe care am trăit-o în catacombele de la Jilava, Cavnic, Gherla și Aiud m-a determinat ca la iesirea din închisoare să consider că o datorie morală să-mi dedic energia - cătă mi-a mai rămas după 13 ani de temnitățea grea - luptei pentru propagarea și apărarea credinței în statul bolsevic ateu. Sunt fericit că în Biserica luptătoare din timpul prigoanei ateiste din România am fost un soldat în prima linie.

Red. În ce imprejurări ati cunoscut pe Părintele Stăniloae?

L.B. : La Aiud, prin 1959, a sosit vestea că Părintele Stăniloae a fost arestat și că se află într-o celulă din marea noastră temnitățe. A fost un moment de emotie în toată închisoarea. Ah, cât doream ca să ajung în celulă cu Părintele! Cine a auzit, oare, dorința mea și mi-a oferit această bucurie, căci în data de 29 iunie 1962 am fost dus în celula 321 de la Sectie, unde a fost adus și Părintele.

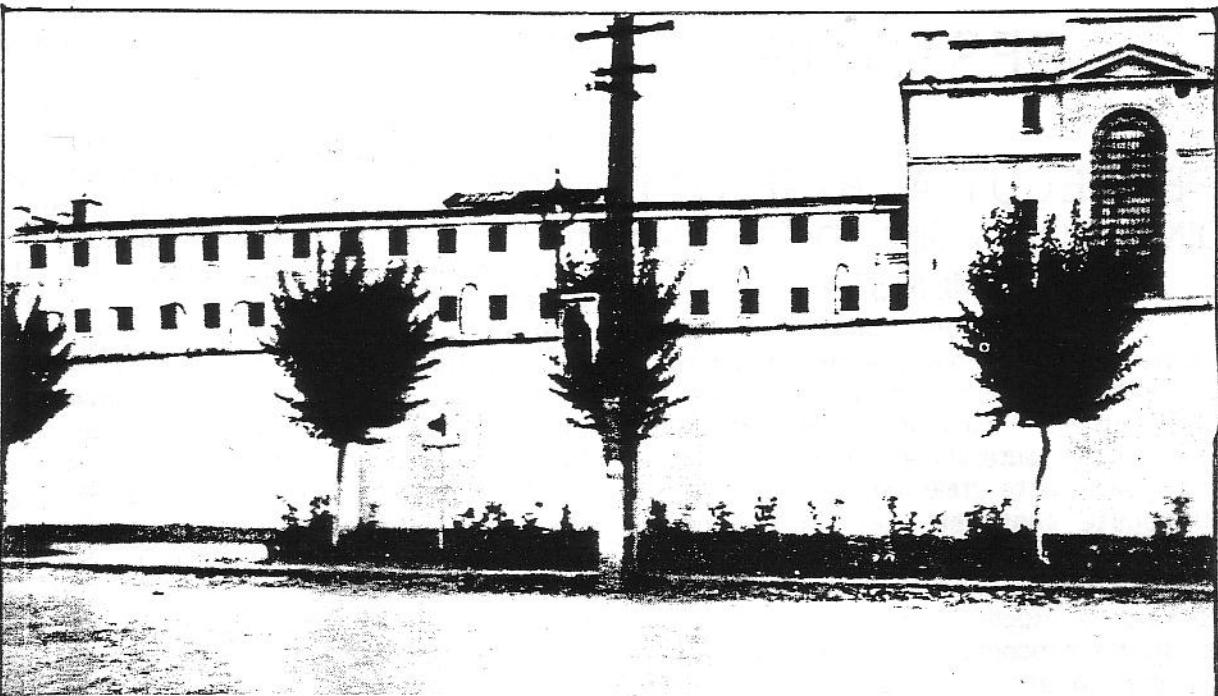
Red.: Care era atitudinea Părintelui Stăniloae în închisoare și ce influență avea asupra celorlalți detinuți?

L.B. : Inchisorile politice din România erau veritabile catacombe în care se suferea și se murea pentru Hristos. Cei din îchisori aveau convingerea că ei retrăiesc drama și martirajul creștinilor din timpul prigoanelor de la începutul Crestinismului. Prin austерitatea condițiilor de viață și prin intensitatea trăirii religioase, închisoarea din Aiud era o imensă mănăstire. Într-o asemenea atmosferă, prezenta unui preot în celulă era considerată o favoare providențială. Vă imaginăți ce a însemnat pentru noi - dar mai ales pentru mine, ca aspirant la teologie - apariția în celulă a Părintelui Stăniloae! Pe plan moral, Părintele Stăniloae nu a pregetat nici o clipă în a ne încuraja - mai ales pe noi, cei tineri - în atât de îndelungată patimire prin care treeam, făcându-ne să înțelegem că numai credința în Dumnezeu și nădejdea în triumful final al binelui pot sustine sufletul într-o asemenea probă de foc. Pe plan intelectual, Părintele Profesor era gata oricând să ne împărtăsească din izvorul inepuizabil al științei teologice. În orele de seară, celula se transforma în amfiteatrul teologic. În această misiune, cu toată foamea din Aiud - Părintele Stăniloae nu a ostenit niciodată. Pentru mine, privilegiul de-a fi ucenic al Părintelui Stăniloae în cataomba de la Aiud a fost o sansă unică și o satisfacție inegalabilă. O con vorbire cu Părintele Stăniloae este o călătorie fascinantă în lumea adâncă a adevărurilor fundamentale. El vorbeste simplu, concis, fără emfază, cu glasul bland, aproape duios, al unui sihastru carpatin. Iar chipul lui e ca o icoană desprinsă

de pe altarul unei străvechi biserici voievodale.

Red. Mă bucur când aud aceste mărturii ale Dvs.!

L.B.: Multe momente demne de retinut am trăit împreună cu Părintele, dar am să povestesc doar o scenă din care se va reliefa caracterul și curajul său moral. În timpul când am stat împreună în celulă, noi eram supuși unui proces de reeducare, inițiat și regizat de Comitetul Central al PCR și condus la fata locului de Ministerul de Interne, prin colonelul de Securitate Gheorghe Crăciun, comandantul penitenciarului Aiud. Era conceput după scenariul reeducării de la Pitești, cu diferența că acum presiunile fizice la care erau supuși cei care refuzau să-si renunțe credințele erau doar izolarea și infometarea, care culmina cu Zarca. Eram obligați în final să ne declarăm pozitia fată de activitatea politică pentru care am fost condamnați. Când mi-a venit rândul, am declarat că în tot ceea ce am săvârșit în tinerete am fost călăuzit de trei principii la care nu pot renunța: Credința în Dumnezeu, dragostea de neam și cultul eroilor. La sfârșit, mi-am exprimat credința într-o misiune istorică a acestui neam latin ortodox, prin realizarea în spațiul mioritic a unui creștinism autentic, care să poată constitui un model pentru celelalte popoare. Acest mesianism apostolic și ecumenic este cel mai înalt ideal spre care se poate ridica neamul românesc și cea mai valoroasă faptă a lui din istorie. Ultima frază am rostit-o exact în această formă. Bineînteles, că vreo trei dintre foarte puțini detinuți care au acceptat reeducarea m-au atacat vehement, susținând că mesianismul de care vorbesc este de factură politică și că este inadmisibil să se facă - atunci și acolo - asemenea afirmații reactionare. A fost un adevărat scandal, în care s-au implicat, pro sau contra, mai mulți detinuți cu toată pasiunea. În acel moment - dificil pentru mine - s-a ridicat Părintele Stăniloae și mi-a luat apărarea, demonstrând că ideea mea nu are nici un caracter politic, ci unul pur creștin. Pleoaria sa a fost o mare lectie de istorie și spiritualitate românească, în care și-a afirmat convingerea despre rolul creștinismului românesc în lumea de mâine. Ca să înțelegeti că interventia Părintelui Stăniloae în favoarea ideii afirmate la celula 321 de la Aiud este o constantă a gândirii sale, vă amintesc că în seara zilei de 25 decembrie 1989 s-a transmis la televiziune un interviu cu Prea Cucerincia Sa, în care a făcut următoarea afirmație esențială, pe care o redau exact: "Se tot vorbeste de intrarea în Europa. Da, să intrăm în

Aiud, l'une des plus sinistres prisons de la Roumanie communiste, où se sont éteints beaucoup de chrétiens, torturés à mort par les bourreaux de la police secrète.

Europa, dar nu oricum, ci prin nota noastră specifică. Cultura europeană este o simfonie, în care noi trebuie să aducem o notă proprie, poate cea mai frumoasă". Nu-i asa că ultima frază ar putea sta ca motto pe frontispiciul idealului culturii române?

Atitudinea și ideile afirmate de mine în cursul reeducării nu au rămas fără consecințe căci în data de 15 noiembrie 1962 am fost dus, drept pedeapsă, la Zarcă, unde am stat doi ani împreună cu 200-300 de camarazi considerați ca cei mai recalcitranti. Dar asistența providențială nu m-a părăsit nici acolo, căci, despărțindu-mă de Părintele Stăniloae, la Zarcă am ajuns în celulă cu Părintele Ioan Iovan, renumitul duhovnic de la mănăstirea Vladimirești. Din scoala marelui teolog, am intrat în scoala marelui ascet.

Red. : Tot ceea ce ati povestit mi-a întărit respectul și admirarea fată de Părintele Stăniloae.

L.B. : Părintele Stăniloae este teologul care și-a aureolat opera prin suferință. Prin opera sa teologică a pus la dispozitia sufletului românesc calea transfigurării filocalice, singura prin care se poate realiza o autentică renastere spirituală a acestui neam. Prin viața sa a devenit o personalitate morală de necontestat, mai ales prin modul exemplar în care a parcurs drumul crucii din închisoare. Trebuie să se stie - și eu care am stat în aceiasi celulă la Aiud, și l-am vizitat de atâtea ori după ieșirea din închisoare, am datoria morală de a depune această marturie, care să fie auzită de toată lumea - că

Părintelui Stăniloae nu i-a fost teamă de Securitate niciodată și că usa sa a fost mereu deschisă tuturor fostilor camarazi de suferință și credință, fiind întâmpinat, întotdeauna și fără nici o rezervă, de sufletul său nobil, cu iubire caldă și ajutor dezinteresat. Orice întâlnire cu Părintele Stăniloae era o sărbătoare sufletească și o bucurie de neuitat. Căci neuitate rămân pentru vesnicie clipele petrecute împreună pe muntele golgotei românesti care a fost închisoarea din Aiud.

Interviu realizat de Alin FUMURESCU și publicat pentru îtâia oară în revista "NU" Nr. 81/1992.

DUMITRU STANILOAIE
PRIERE DE JESUS
ET EXPERIENCE
DU SAINT-ESPRIT

THEOPHILUS

ESSAYS

DESCLEE DE BROUWER

RESTITUIRI

PERSECUTIA BISERICII DIN ROMANIA SUB DICTATURA COMUNISTA

D-I Cicerone Ionitu, întemnitat pentru multi ani, împreună cu o bună parte din elita rezistentei românesti împotriva comunismului - exilat în ultimele decenii în Franța - este autorul mai multor cărți, scrise în condiții foarte grele, dintre care cele mai cunoscute sunt cele trei volume masive intitulate: "Morminte fără cruce". Una din preocupările scumpe Domniei Sale este și aceea de a întocmi listele eroilor martiri din rezistența anticomunistă, a căror identificare nu mai poate fi făcută în cimitirele închisorilor - neavând cruci și fiind îngropati de cele mai multe ori în gropi comuni - și uneori nici în arhive. Iată de ce, apelând la memoria încă vie a celor care i-au cunoscut, Domnia Sa ne încredințează să publicăm o listă provizorie a preotilor martiri, cu îndemnul de a-i pomeni în rugăciunile bisericii noastre și, eventual, de-a-i semnala pe aceia de care n-a luat încă cunoștiință.

Spicuim din textul insotitor al acestei liste câteva pasaje.

"Flacără credintei a luminat aproape două milenii sufletul însetat de dragoste între oameni și de comuniune cu Domnul a poporului român... În ciuda unor umbre, exemplul curajos și sacrificiul pe care l-a dat Biserica în lupta împotriva ateismului a rămas adânc întipărit în memoria Românilor. Sistemul communist a căutat să transforme omul într-o brută, să-i taie legăturile ancestrale și spirituale pentru a-l aduce în sclavie atrofiindu-i simțurile familiale și spirituale, lăsându-l fără un suport natural și moral, o pradă usoară în ghicarele marxismului, acest cancer ce a măcinat societatea la acest sfârsit de mileniu.

Omul a devenit terenul de experiență al marxismului. Pe sufletul și inima lui s-a dus lupta de distrugere și înrobire a personalității, lupta între bine și râu. Împotriva răului a reacționat dintr-o primă fază, se materializează prin publicarea în paginile buletinului Parohiei noastre a materialului încredințat.

fiecare plătind tribut greu apărării credintei.

Numărul preotilor trecuti prin închisorile și lagările de exterminare depășeste cifra de 4 000, tinând cont că unii au trecut de două sau chiar de trei ori prin închisori. În acest sens dăm numai exemplul preotilor din județul Dolj care a trimis prin "furcile claudine" peste 60 de preoți din mai puțin de o sută de comune.

Sunt multe cazuri ale preotilor chinuiți îngrozitor până ce au murit în anchetă: P. Gh. Dumitrescu din Lopătari Buzău, Soceanu de la Bis. Sf. Ioan din Ploiești, Petre Focșaneanu omorât în reeducarea din Gherla, Gheorghe Serban împuscat în ziua de Pasti din 1951, la Baia Sprie.

Nu se urmărea numai arestarea preotilor ci și distrugerea familiilor lor. Astfel preotul Vasilescu din Râmnicul Sărat, consilier eparhial la Buzău, tată a 12 copii, a fost arestat. Preotul Ion P. Colita din Cetate-Dolj, turnat de un coleg a fost arestat în două rânduri. A doua oară comandanțul securității din Craiova la torturat îngrozitor și l-a trimis în Băltile Dunării unde a murit rămânând 9 copii fără sprijin. La fel preotul Vasile Tuta a murit la Ghencea rămânând acasă 4 copii minori, iar preotului Valeriu Stoian din Mediaș i-au rămas singuri 5 copii deoarece preoteasa a murit după arestarea lui.

Mii de slujitori ai altelor au împânzit închisorile și lagările de exterminare, arestați cu sau fără sentință. Comportamentul multora a fost deosebit, constituind un balsam în usurarea suferinței și greutății crucii pe care o purtam pe drumul patimirii românești. Numele lor vor rămași deapuri înscrise în Cartea de Aur a României.... RASPLATA VOASTRA ESTE MARE IN CERURI, CACI TOT ASA AU FOST PRIGONITI PROROCII..."

Tabelul de mai jos cuprinde înșirarea numelor a 175 de preoți-martiri identificați până la sfârșitul anului 1994. Zeci de mii de intelectuali: savanți, scriitori, profesori, ingineri, studenți, militari de toate gradele, precum și tărani și muncitori, completează această listă de eroi martiri. Este o datorie de onoare pentru fiecare din noi de-a răspunde apelului D-lui Cicerone Ionitu, răspuns care, într-o primă fază, se materializează prin publicarea în paginile buletinului Parohiei noastre a materialului încredințat.

LE MARTYRE DE L'EGLISE EN ROUMANIE

**MARTIRIUL CRESTIN
DIN ROMANIA COMUNISTA
1948-1989**

Liste partiellement reconstituée du clergé des Eglises de Roumanie qui sont morts à cause du régime d'extermination appliqué dans les prisons communistes.

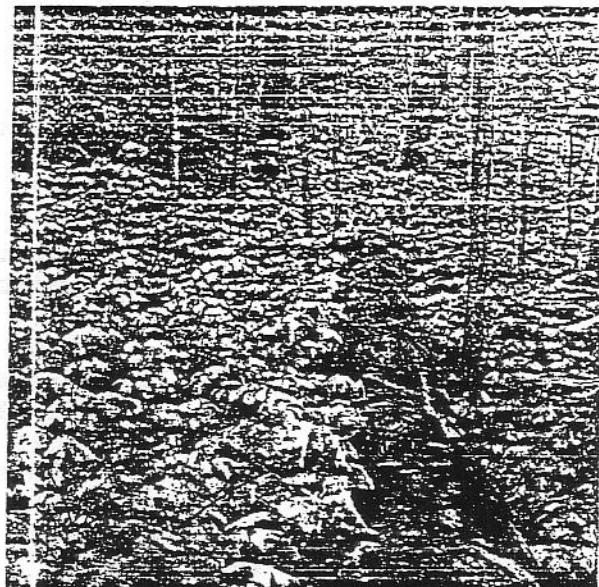
MUNTEANU Nicodim	patriarch	empoisonné	27-03-1948
HOSSU Iuliu	cardinal	mort en prison	28-05-1970 à Căldărus
MIHĂLCESCU Irineu	métropolite	mort suspect	1948
SUCIU Ion	métropolit	mort	27-05-1953 à Sighet
AFTENIE Vasile	évêque	"	5-05-1950 à M.A.I.
BĂLAN Ion	"	"	4-08-1968 à Bucarest
BOGA Louis	"	"	1954 à Sighet
BOROS Adalbert	"	"	17-09-1951 à Sighet
CHINEZU Liviu	"	"	15-01-1950 à Sighet
DUROVICI Anton	"	"	10-12-1951 à Sighet
FRENTIU Valeriu	"	"	11-07-1952 à Sighet
GLASSER Mark	"	"	15-05-1950 à Sighet
LEU Grigore	"	empoisonné	1949
MAGERIU Andrei	"	empoisonné	13-05-1960
RUSSU Alexandru	"	mort	9-05-1963 à Gherla
SCHEFLER Ianos	"	"	1952 à Ghencea
RUSAN Sebastian	"	empoisonné	15-09-1956
ALDEA	prêtre	mort	Aïud
AMBROZIE Gheorghe	"	"	à Peripravă
ANASTASE G. Iancu	" de Rucăr	"	1952
ANDREESCU Nicolae	" de Poienari-Muscel	fusillé	1959 à Jilava
ANDREICA	" de Viseu	mort	
ANTONESCU Cezarie	" de Gângiova	"	
ANTONESCU Gherasim	"	"	
APOSTOL Stefan	"		à Aïud
ARDELEANU	" de Sugatag		1953 à Gales
ARNĂUTU Marin	" de départ. Dolj		1959
BADEA Marin	" de "	"	
BALINT Teofil	" de Beiuș		à Aïud
BALTAGĂ Alexandru	" de Călărași-Chisinău	7-08-1941	à NKVD
BARBU Pantelimon	" de Cârna	mort	
BAUMGARTNER Anton	"	déporté	URSS
BAZILESCU Aurel	" de Craiova	"	
BÄCILÄ Victor	" de départ. Maramures		
BÄDULESCU Mircea	" de dép. Romanati	mort	à Salcia
BÄLDESCU Ion	" de Tr. Măgurele	24-09-1952	à Gales
BÄLÄ	de dép. Dolj	"	à Salcia
BERGHEANU Ion	d' Arad	"	1954 à Gherla
BISOC Anton	"	"	Aïud
BISTRICEANU Ion	" de Perisor-Dolj	"	1959 à Salcia
BALOGA	de dép. Mehedinți	fusillé	1952
BOBOC Ion	" de Băcești-Roman	"	1954
BOCA Vasile	" de dép. Bihor	mort	1954
BOGA Aloisie	" d' Alba Iulia	"	24-05-1954 à Sighet
BOGATIU Augustin	" de Drighiu	"	1952 à Aïud
BOGDANFY Constantin	"	"	Aïud
BORZ Emil	" dép. Sălaj	"	1952 à Aïud

BOROS Dominic	prêtre	mort	15-03-1953	à Midia
BRĂTESCU Toma	" de Negresti	"	25-03-1954	à Poarta Albă
BUDEI Constantin	théologien	"		
BUTNARU Ion	prêtre	"		
CANDID Pamfil	"	"	1948	Alba Iulia
CAZAN Sofronie	" de dép. Dolj	"	1960	
CĂLUGĂRU Ilie	" de "	"	1960	
CĂPĂLNEANU Veres	" d' Uioara	"	1946	
CĂRMĂNUS	" de Bran	"	1950	à Brasov
CHINDEA Ion	"	"		à Gherla
CHIRCĂ Alexandru	" dép. Mures	"	1952	Aïud
CIUMĂGEANU Victor	" dép. Dolj	"		
CLINTOC	" de Salaj	"	1952	à Gales
CODILĂ Tudor	"	"	1952	Baia Sprie
COLITĂ P.Ion	" de Cetate-Dolj	"	6-10-1959	Ostrov
COJOCEA Francisc	" dép. Iasi	"		à Gherla
CONSTANTINESCU Ion	" de Nucsoara	fusillé	21-07-1959	à Jilava
COTEAU Stefan	" de Tânjanu	mort	9-04-1959	à Gherla
CULIGHIAN Ivan	" de Cernica	"		URSS
DAVID Ion	" Sărata-Făgărăs	fusillé	1956	
DAMIAN Teodor	" de dép. Arad	"		
DELINESCU	"	mort	1953	à Midia
DILĂ Constantin	" de dép. Dolj	"		
DIMITRIU Gheorghe	" de dép. Iasi	"	1952	à Midia
DINESCU Maralambie	" de Suici	fusillé	1952	
DOLINESCU	"	mort	1952	à Midia
DONESCU Nicolae	"	"	1951	
DRĂGOI Ion	" de Nucsoara	fusillé	21-07-1959	à Jilava
DRAGOMIRESCU Gheorghe	" de Buzău	tué	7-12-1957	dans l'enquête
DUNCA Joldea	" de Maramures	mort	1951	à Peninsula
ENESCU Mihai	" de Valea Românesti	"		à Făgăraș
FANEA Victor	" de Trip	"	1961	à Salcia
FELEA Ilarion	" de dép. Arad	"	1963	Aïud
FILIP Nicolae	" de dép. Baia Mare	"		
FODOR Iosif	" de Timisoara	"		dans l'enquête
FOCSĂNEANU Petre	"	"	18-06-1958	à Gherla
GABOR Vasile	" de Tânăseni	"		dans la cachette
GEORGESCU Ion	" de Ciupercenii	"	1960	à Salcia
GEORGESCU Nicolae	" de dép. Dâmbovita	"		
GHICA Vladimir	" de Bucarest	"	16-01-1953	à Jilava
GHINDEA	de Drăguș	"		1950 dans l'enquête
GHINESCU Nicolae	" de dép. Dolj	"		
GIURGIU Ion	" de Moieciu de Jos	"		
GRAMA Gheorghe	" de Serbeni-Mures	"	1951	Ocnele Mari
GRĂMĂSCU Radu	" de dép. Dolj	"	1960	à Salcia
HULEA Efghenie	" abbé de Mosinoaia	"		
HAIDER zeveriu	" de Craiova	"	9-09-1956	à Văcărești
HERCIU Alois	"	"	1949	
HODJA	" de Viseul de Sus	"		
HODASCĂ Vartolomeu	" de dép. Neamț	"	1953	à Peninsula
IANCULESCU I.Marin	"	"		
ILIESCU Demetriu-Palanca	de Bucarest	"	15-03-1963	à Salcia
IOJA Sinisie	prêtre	"		à Văcărești
IMBRESCU Ilie	" de Bucarest	"	1951	Aïud
IONESCU Ion Cele	" dép. Dolj	"	1960	à Salcia
IONESCU Mihai Cetate	"	"		
ISCRU Gherasim	abbé de Tismana	"	26-12-1951	à Tg.Ocna
IUGA Nicolae	prêtre de Moiseni	"		
LAZAROV Dumitru	" de Hârsova	"		
LĂZĂRESCU Paul-Plopsor	"	"	1963	Aïud
LEINTZ Filip	"	"		
LEINTZ Robert	"	"	1959	à Craiova
LUNGU Gheorghe	" de Segarcea	"		

LUPSA	prêtre	fusillé	1949	à Sibiu
MACEDONEANU	"	mort	27-11-1959	à Ostrov
MAGHIAR Augustin	" de Sânișlau	"	16-09-1950	à Sighet
MAGHERU	" dép. Arad	fusillé	1945	
MANEA Eugen	" dép. Dolj	mort		
MANGRA Gheorghe	" Bihor	"		
MAN Leon	" de Caianul Mic	"	23-03-1958	à Gherla
MANU Dumitru	" de Cluj	"		à Gherla
MARIAN Gheorghe	" de Baia Mare	"		à Gherla
MARINESCU Nicolae	"	"	1961(?)	
MARIOARA Ion	" dép. Ilfov	"	-03-1953	à Poarta Albă
MÄNESCU Nicolae	" de Câmpulung-Muscel	"	1961	à Botosani
MÄRÄSESCU Virgil	"	"		
MATEI Dumitru	" dép. Iasi	fusillé	20-11-1950	à Jilava
MAZILESCU	"	mort		
MAZILU	" de Sărata-Buzău	"		à Peninsula
MATEESCU Gheorghe	" dép. Prahova	"	1961	à Grădina
MAXIM Atanase	abbé Bixad	"		
MELNIC Iosif	prêtre	"		
MIHÄILESCU Dumitru	" Ciocârlia	fusillé	4-04-1950	URSS à Timisoara
MIHÄILESCU Gheorghe	"	mort		Poarta Albă
MIHÄILESCU Iordache	"	"		à Salcia
MICU Constantin	" de Gheboieni	"	1953	à Peninsula
MINEU Gheorghe	" dép. Dâmbovita	"		à Gales
MITROI Florea	"	"		à Salcia
MUNTEANU Liviu	"	"	06-1961	Aiud
MURESEANU Florea	" de Cluj	"	1963	Aiud
NICOLÄESCU Ion	" dép. Dolj	"	1961	à Salcia
NEDA Dumitru	"	"		Aiud
NEGOESCU Aurel	"	"	1953	à Midia
NANCÄ Eugen	"	"		à Salcia
ONIGA Tănase	"	fusillé	1951	Tibles
OPAIT	" de Bânia-Siret	mort		URSS
OPRIS Ilie	"	"	07-1950	à Poarta Albă
OSIAN Ion	" de Balta Simlău	"	'-01-1953	à Midia
PETCU Teodor	"	"	12-03-1957	à Gherla
PÄCLISEANU Zenobie	"	"	11-1958	MAI
POPESCU Sebastian	" de Râmnicul Sărat	"		à Cavnic
POPESCU Marin	" dép. Romanati	"	1961	à Salcia
RÄDUCANU Ion	" de Făuresti-Vâlcea	"	27-11-1959	Ostrov
RÄDUTOIU Ion	"	"	1952	Gales(?)
ROSA Simion	" de Posaga-Alba	fusillé	27-07-1957	
ROSU Petre	" de Sebes	mort	1962	à Grindu
RODESCU	" Râmnicul Sărat	"	1953	
RUDEANU	" de Sălătruc	"		dans l'enquête
SABÄU Ion	" de Baia Mare	"	1949	à Sighet
SANDU Tudor	theologicien-moine	"		Aiud
SÄRBU Constantin	prêtre	"		
SABÄU Vasile	dép. Dolj	"		
SMÄRÄNDescu Stefan	" de Satu Mare	"		
SOCEANU	" de Ploiești	"	1960	Gherla
STAN Ilie	de Făuresti-Vlasca	"	1949	Grindu
STOICESCU Iulian	" Apărătorii Patriei	"	3-08-1962	Aiud
SERBAN Dumitru	" de Crovu-Dâmbovita	"		
SERBAN Gheorghe	" de Corbu-Constanta	fusillé	16-03-1959	Rahova
STETU	" Viseul de Sus	mort	04-1951	Baia Sprie
SOVA Ion	" Grigoreni-Bacău	"		
SUTA Vasile	" Cig-Sălaj	"	1954	Gherla
TARCEA Gheorghe	" Balsa-Hunedoara	"	1962	Aiud
TOMESCU Gheorghe	" Topoloveni-Muscel	"	1961	Botosani
TOMESCU Ion	" Hunedoara	"	1961	Salcia
TUDOR Costache	" Boldesti	"	1948	dans l'enquête
TUTA Vasile	" Carei	"	1954	Ghencea
TUDORACHE Gheorghe	" Soroca	"		Vorkuta
VASILACHE Haralambie	de Procov	"	1962	Gherla

CARTEA ROMANEASCA IN DIASPORA

CORNELIU FLOREA
"JURNAL PE FRUNZE DE ARTAR"

Corneliu Florea

JURNAL
 PE
 FRUNZE DE ARTAR

Bâñatean prin nastere, doctorul și scriitorul DUMITRU PĂDEANU, fost medic specialist la Spitalul județean Bistrița-Năsăud, alege calea exilului, în vara anului 1980, ca formă de exprimare a revoltei împotriva dictaturii comuniste din România. Trecând prin lagărul de refugiați de la Traiskirchen (Austria), se stabilește în Canada ca refugiat politic. În jurnalul său, autorul arată greutățile înstrăinării dar și stoicismul necesar integrării și adaptării (în primii cinci ani), atunci când totul trebuie început de la nimic.

Desi prins în greutățile începutului, și-a urmat credința de-a dărui țării natale timp, dragoste și respect. Astfel a răspândit carte românească din exil, a îneput colaborarea la "Cuvântul Românesc" din Canada și "Curentul" din Germania cu articole și foiletoane. De același autor, la Editura "Lumina" au mai apărut: *Cine tulbură linisteas Transilvaniei* (1990); *Constitutia de la 29 Februarie. Un model de democratie pentru România de mâine* (1991); *Antiromânismul și Holocaustul* (1990); *Jurnal de lagăr liber* (1992).

In ce priveste viața spirituală autorul spune: "De obicei la sărbători mergem la biserică să aprindem o lumânare pentru cei dragi din România și pentru noi însine. Sunt

momente de adâncă intimitate spirituală când ne gândim cu multă tristețe la Neamul nostru și la tragedia Bisericii românesti care ne-a fost rezim sufleteșc de-a lungul veacurilor, fără de care astăzi nu am mai fi fost o națiune și o Tară".

Tot ce a scris până la această dată e semnat Corneliu Florea, format din prenumele părintilor săi în semn de respect pentru ei. (Din Enciclopedia "Românii în știință și cultură Occidentală", U.S.A., Davis, 1992). Cartea poate fi procurată de la :FLORIN DUDAS, Editura "LUMINA"-Oradea, Str. Luminii, nr 30, 3700 ORADEA-ROMÂNIA.

TERESIA B. TĂTARIU
"TERMINOLOGIA BOTANICĂ
CRESTINĂ LA POPORUL ROMÂN", edit.
 "Missionsdrukerei" Riemlingen-RFG, 262 p.

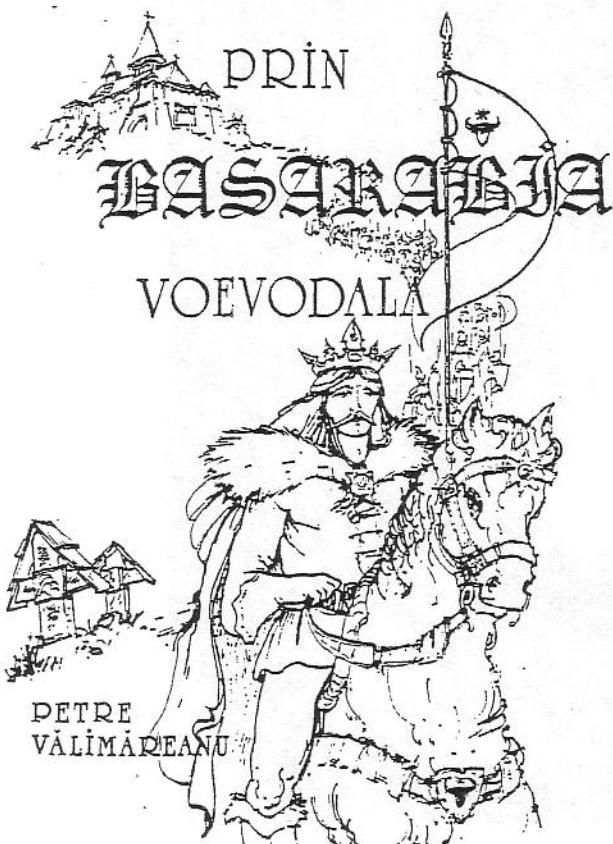

Autoarea, româncă patrioată iubitoare a plaiurilor maramuresene (refugiată de cca. 20 de ani în Germania), se limitează în lucrarea de mai sus la botanica populară, unde românii în timpul existenței lor istorice multi-seculare și-au revelat spiritul lor creator creștin, în denumirile superbe și specifice, date plantelor și florilor de pe pământul românesc. De exemplu: "Sâangele lui Iisus", "Leagânul lui Iisus", "Floarea de pe Golgota", "Brâul Maicii Domnului", "Ochiul lui Christos", etc.

Lucrarea mai este denumită și "Micul catehism" și a fost analizată și aprobată, cu mult entuziasm, cu ocazia aniversării a 70 de ani de la Unirea Transilvaniei, la CONGRESUL ROMÂNIILOR DIN LUMEA LIBERĂ "ROMFEST 1988" din Cleveland-Ohio. Poate fi cerută autoarei: T. B. TATARU, Lange Gasse 3/1 - D 86152 AUGSBURG.

Semnalăm faptul că în anul 1989, Doamna Teresia B. Tătaru, a înbogătit tezaurul cultural românesc și prin lucrarea "Maramuresul leagăn românesc", publicată în editura "Nistrul" din Bruxel.

PETRE VÄLIMÄREANU
"PRIN BASARABIA VOEVODALÀ"
 colectia VATRA, Freiburg im Br. 1993, 434 p.

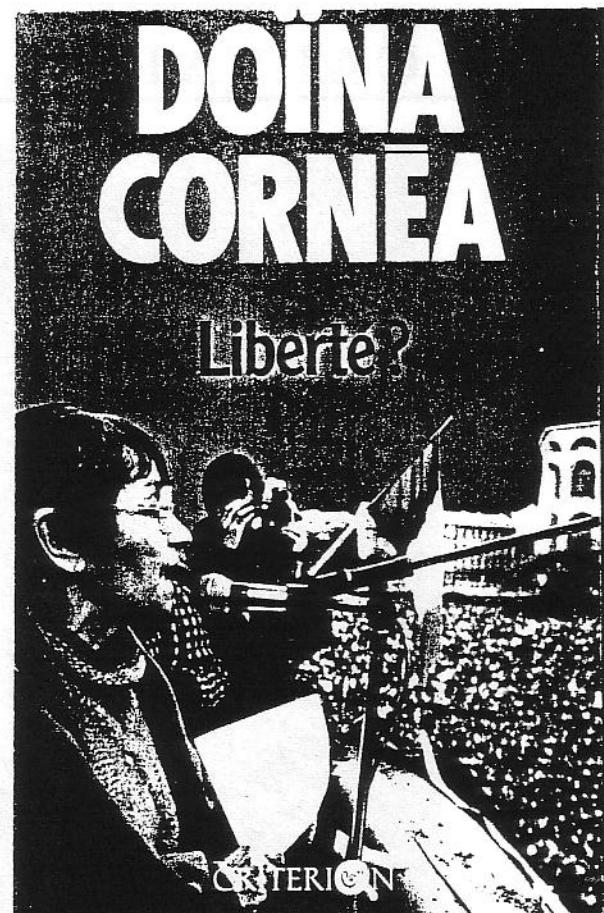
Autorul, jurist de profesie și redactor principal al revistei VATRA, este un vechi luptător împotriva dictaturii comuniste din România încă de la instalarea ei în Tară. Provine dintr-o familie cu tradiție veche de învățători și preoți din Tigănesti-Muscel și Transilvania, care a promovat cultura și patriotismul național.

În lucrarea pe care o prezintă, aduce mărturii și documente bogate asupra pământului românesc al Basarabiei și a istoriei sale însângerate, de la mareata și legendara figură a lui Stefan cel Mare și până în zilele noastre (deportările barbare ale populației românesti din Basarabia și

Bucovina din anii 1940-1941 și 1947-1950 efectuate de poliția secretă sovietică). Autorul mai prezintă în lucrarea sa activitatea clerului Bisericii ortodoxe din Basarabia pe toată durata existenței sale, precum și o descriere a celor mai importante și frumoase lăcașuri de rugăciune. Lucrarea poate fi comandată autorului:

P. VÄLIMÄREANU, Münchhofstrasse,
 nr. 12, D-7800 Freiburg im Br.

Ing. Nicolae Filimon

Apărută la editura pariziana "Criterion" în 1990, carteaua Doinei Cornea "Liberté?" ne dezvăluie imaginea unei femei care sfidează interdictiile și amenintările regimului de teroare a lui Ceausescu, dezvăluind Europei chipul odios și inuman al acestei guvernări, zdrobind prin curajul și tenacitatea ei zidul tăcerii și al rusinii clădit de frica a milioane de oameni.

Ce a devenit această femeie, simbol al rezistenței românesti, atât în timpul zilelor tragice și confuze din decembrie 1989 cât și în perioada următoare află din interviurile acordate profesorului de filosofie Michel Combes în 1990 și din câteva din scrisorile deschise adresate atât lui Ceausescu, cât și uramsilor lui, Iliescu și Roman. Ele redau parcursul unei conștiințe care nu înțelege să renunte la principiile și idealurile democratice și umanitare. Titlurile vorbesc de la sine:

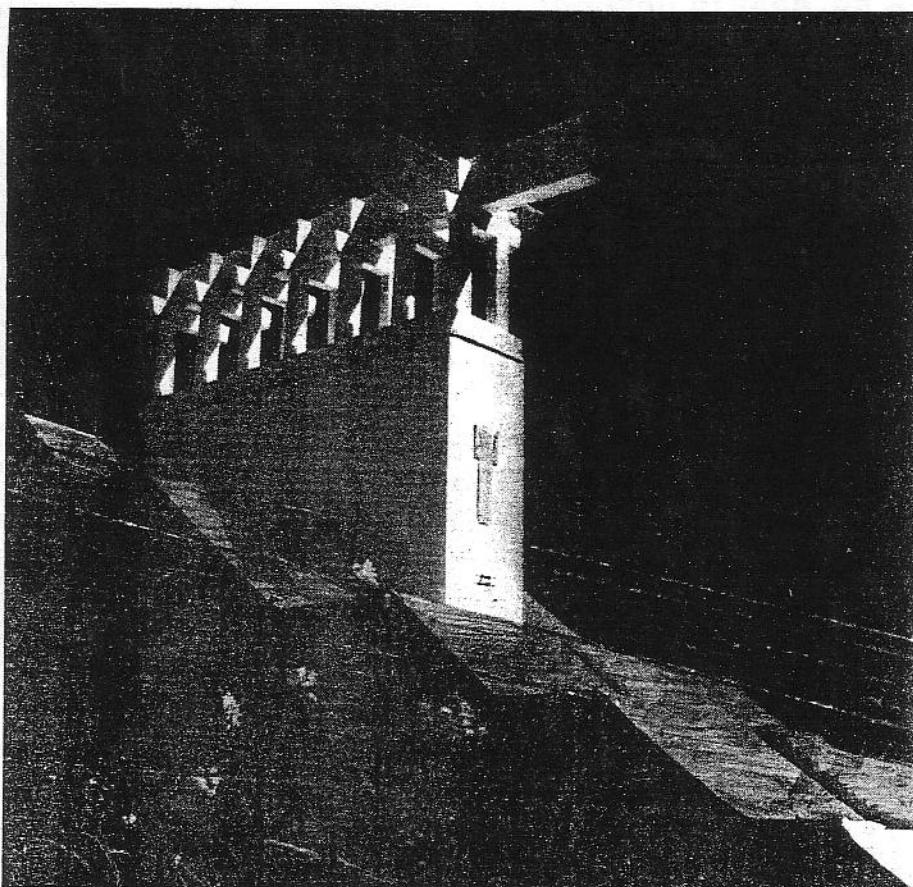
*Celor care nu au renunțat să gândească
 Despre adevar sau cum se rezistă "terorii
 istoriei"; Statul intelectualului.....*

I. M.

Parohia Ortodoxă Română "Învierea Domnului - Auferstehung Christi" tine slujbele divine în Biserică "DEUTSCHHERRNKAPELLE", Pfäler str. n° 2 din Saarbrücken. Pentru a vă putea informa de calendarul și orarul slujbelor religioase vă puteti adresa membrilor CONSILIULUI Parohial (pag. 13 din "Buletinul" de fată) sau D-nei AMBRUS MARGARETA, Tel. 06897/766531.

Preotul Vasile Molnar, responsabilul Parohiei, locuiește în: 7, rue de Palerme, 67000 Strasbourg , Tel. 88 60 22 58.

CALVARUL AIUDULUI

La Aiud, loc de întemnițare și de exterminare, comuniștii au îngropat o bună parte din elita rezistenței românești împotriva comunismului.

Cimitirul poartă un nume îngrozitor "Rîpa robilor" sau "Dealul robilor". Îngropările se făceau numai noaptea pe întuneric, fără nici o lumină și nici unuia nu i se punea o cruce la cap.

La Aiud cu bani puțini, cu simțământul datoriei față de martiri și cu nădejdea că va putea fi terminat cu ajutorul oamenilor, a început în 1992 acest monument înalt de 18m, lat de 6m și lung de 27m.

Aici unde morții sănătatea și neidentificați, de multe ori în gropi comune, numai crucile acestui monument le vor veghea somnul.

ASOCIAȚIA FOSTILOR DETINUTI POLITICI DIN ROMÂNIA

Cei care doresc să ajute la terminarea acestui monument sunt rugați să se adreseze preotului Vasile Molnar.

QUAND LES DOUANES AMÉRICAINES
TAXAIENT LES ŒUVRES DE BRANCUSI

Le procès d'un oiseau

En janvier 1927, les Douanes américaines réclamèrent au peintre et photographe Steichen 240 dollars, pour « l'Oiseau dans l'espace » de Brancusi – soit 40 % du prix de la sculpture. C'était lui dénier ainsi le statut d'œuvre d'art et la considérer comme un quelconque objet manufacturé en métal. Les œuvres d'art étaient en effet exonérées de taxes. Mais la loi précisait que les sculptures devaient être « taillées ou modelées, à l'imitation des modèles naturels ».

D'autres sculptures de Brancusi encore furent saisies par la douane. En octobre 1927 s'ouvrit alors ce que l'on appela « le procès Brancusi contre les États-Unis ». Il dura près de deux ans, suscitant des polémiques passionnées. Le « New York Mirror » du 22 octobre 1927 titra à la une : « Si c'est un oiseau, tirez dessus. » Au procès, le juge demanda : « Si vous le voyiez dans la rue, vous ne songeriez pas à l'appeler "oiseau", n'est-ce pas ? Si vous le voyiez dans la forêt, vous ne tireriez pas dessus ? »

Ce procès devint très vite celui de la défense de l'art moderne. Le 26 novembre 1928, la justice américaine reconnut enfin la sculpture de Brancusi pour telle : elle avait donc droit à l'admission en franchise. Quand « l'Oiseau dans l'espace » fut exposé à New York en 1933, Brancusi annota ainsi sa reproduction dans le catalogue : « Projet d'un Oiseau qui, agrandi, remplira la voûte du ciel. »

F. H.

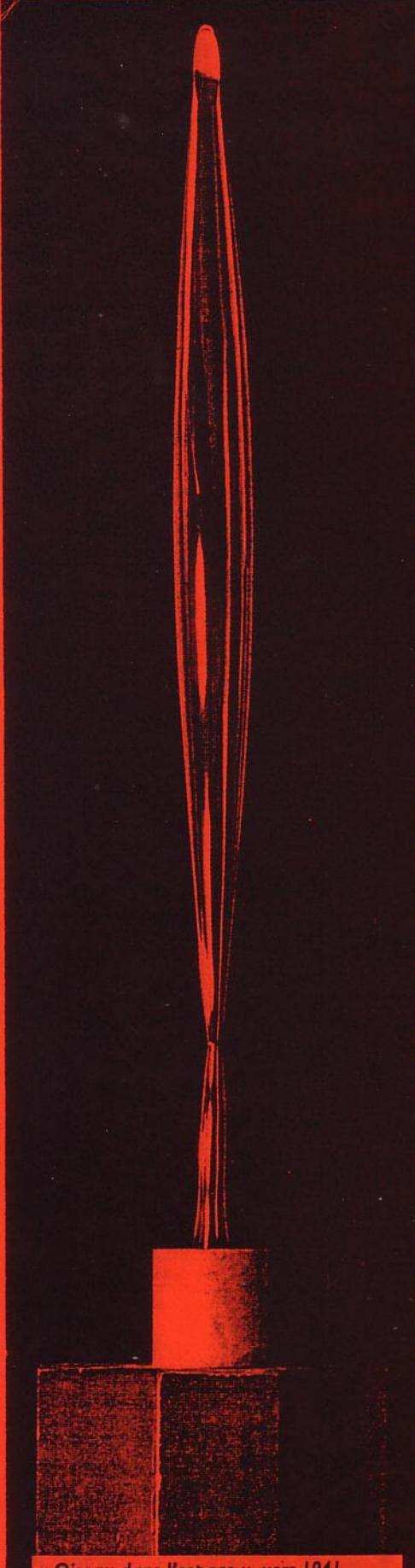
**Când Vama americană taxa operele
lui Brâncusi.**

Procesul unei păsări.

In ianuarie 1927, Vama americană cerea pictorului și fotografului Steichen 240 de dolari pentru "Pasarea în spatiu" de Brâncusi, adică 40% din pretul sculpturii. I se nega astfel statutul de operă de artă și era considerată ca un simplu obiect lucrat în metal. De fapt operele de artă erau scutite de taxă. Legea preciza că sculpturile trebuiau să fie "cioplite sau modelate după modele naturale".

Si alte sculpturi ale lui Brâncusi au fost interceptate de vamă. In octombrie 1927 s-a deschis asa numitul "proces Brâncusi împotriva Statelor Unite". A durat aproape doi ani îscând polemici înflăcărătoare. In ziarul "New York Mirror" din 22 octombrie 1927, apăruse pe prima pagină titlul: "Dacă e o pasare împoscată-o". La proces judecătorul remarcă: "Dacă ati vedea-o pe stradă nu vați gândi să-o numiți "pasare". Dacă ati vedea-o în pădure nu ati împusca-o".

Acest proces a devenit în scurt timp un proces de apărare al artei moderne. La 26 noiembrie 1928, justitia americană a recunoscut, în sfârșit, sculptura ca atare: deci avea dreptul să fie scutită de taxă vamală. Când "Pasarea în spatiu" a fost expusă la New York în 1933, Brâncusi nota în catalogul expoziției: "Proiectul unei păsări care, mărătită, ar umple bolta cerească"

« Oiseau dans l'espace », vers 1941.
« Les oiseaux enchantés m'ont ensorcelé
et je n'en suis pas libéré », disait
Brancusi, qui exploitera le sujet de cet
animal mythique d'un conte roumain
pendant une vingtaine d'années.